

Priloga 1: Seznam predpisanih zahtev ravnanja

PODROČJE A: Varovanje okolja

I. Standard za ohranjanje živalskih vrst

Direktiva Sveta 409/79 (EGS) z dne o ohranjanju prosto živečih ptic.	Člen 3 1. Glede na zahteve iz člena 2 države članice sprejmejo potrebne ukrepe za ohranitev, vzdrževanje ali ponovno vzpostavitev zadostne raznovrstnosti in površine habitatov za vse vrste ptic iz člena 1. 2. Ohranjanje, vzdrževanje in ponovno vzpostavljanje biotopov in habitatov vključujejo zlasti naslednje ukrepe: (a) ustanovitev zavarovanih območij; (b) vzdrževanje in upravljanje habitatov v skladu z ekološkimi zahtevami na zavarovanih območjih in izven njih; (c) ponovno vzpostavitev uničenih biotopov; (d) ustvarjanje biotopov. Člen 4 1. Vrste iz Priloge I so predmet posebnih ukrepov za ohranitev njihovih habitatov, da se zagotovi preživetje in razmnoževanje teh vrst na njihovem območju razširjenosti. V zvezi s tem se upošteva:	Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04 in 109/04) Uredba o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04 in 110/04)	Za vse zavezance iz 3. člena te uredbe velja, da jim ne sme biti izrečena pravnomočna sodba za kaznivo dejanje zaradi kršitev naslednjih predpisov: – 5., 10. 13. in 14. člena uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS št. 46/ 04 in 109/04) za vrst ptic, ki so zavarovane in so na Prilogi 1 omenjene uredbe (to so vse, ki niso lovne – navedene v členu 4 uredbe o določitvi divjadi in lovnih dob); to pomeni brez ustreznega dovoljenja ali v neskladju z izdanim dovoljenjem zavestno poškodovati, zastrupiti, usmrtiti, odvzeti iz narave, loviti, ujeti, vznemirjati, uničevati gnezda, zadrževati v ujetništvu, prevažati, prenašati, prodati, zamenjevati, ponujati	1. Pravnomočna sodba za kaznivo dejanje ni bila izdana	100
--	---	---	---	---	-----

	(a) vrste, ki jim grozi izumrtje; (b) vrste, občutljive na določene spremembe v svojih habitatih; (c) vrste, za katere se šteje, da so redke, ker so njihove populacije majhne ali pa so omejeno lokalno razširjene; (d) druge vrste, ki zahtevajo posebno pozornost zaradi posebne narave svojih habitatov. Kot osnova za vrednotenje se upoštevajo trendi in nihanja populacijskih nivojev. Države članice razvrstijo zlasti ozemlja, ki so glede na število in velikost najprimernejša, kot posebna območja varstva za ohranjanje teh vrst, upoštevaje varstvene zahteve teh vrst na geografskem območju morja in kopnega, kjer se uporablja ta direktiva. 2. Države članice sprejmejo podobne ukrepe za redno pojavljajoče se selitvene vrste, ki niso navedene v Prilogi I, upoštevaje njihovo potrebo po varstvu na geografskem območju morja in kopnega, kjer se uporablja ta direktiva, kar zadeva njihova območja za razmnoževanje, goljenje in prezimovanje ter počivališča na njihovih selitvenih poteh. Države članice zato posvetijo posebno pozornost varovanju mokrišč ter zlasti mokrišč mednarodnega pomena. 3. Države članice predložijo Komisiji vse ustrezne informacije, tako da lahko sprejme primerne pobude za usklajevanje, potrebno za zagotovitev, da območja, predvidena v odstavkih 1 in 2, tvorijo jasno celoto, ki izpolnjuje varstvene zahteve teh vrst na geografskem območju morja in kopnega, kjer se uporablja ta direktiva. 4. V zvezi z območji varstva iz odstavkov 1 in 2 države članice sprejmejo primerne ukrepe, da ne pride do onesnaženja ali poslabšanja stanja habitatov ali kakršnih koli motenj, ki v taki meri vplivajo na ptice, da bi bilo to pomembno glede na cilje tega člena. Države članice si prizadevajo, da ne bi prišlo do onesnaženja ali poslabšanja stanja habitatov tudi izven teh območij varstva. Člen 5 Direktive 79/409/EGS zahteva, da države članice	Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04) Uredba o določitvi divjadi in lovnih dob (Uradni list RS, št. 101/04)	za prodajo ali zamenjavo te vrste; – 44. člena Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS št. 16/04) za vrste ptic, ki so zavarovane; to pomeni kršiti prepovedi pri opravljanju lova na vrste ptic, ki so zavarovane; – 44. člena Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS št. 16/04), 1. člena, točke 24, ne glede na vrsto živali, to pomeni uporabljati pasti stopalke in pasti, ki ne omogočajo selektivnega lova; – 4. člena Uredbe o določitvi divjadi in lovnih dob (Uradni list RS št. 101/04) za ptice; to pomeni izven lovne dobe loviti lovne vrste ptic. – 4. in 9. člena uredbe o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah (Uradni list RS št. 46/04 in 110/04) za rastline, ki so zavarovane in so v poglavju A Priloge omenjene uredbe; to pomeni brez ustreznega dovoljenja ali v neskladju z izdanim dovoljenjem zavestno uničevati, zlasti trgati, rezati, ruvati in odvezemati iz narave, poškodovati ali zbirati rastline, ter posedovati rastline teh rastlinskih vrst odvzetih iz narave.		
--	---	--	--	--	--

	prepovejo (razen, kadar je izdano ustrezno dovoljenje in razen kadar se lovi lovne vrste ptic v času lovne dobe v skladu s členom 7 omenjene direktive) za vse prosto živeče vrste ptic namerno ubite ali ujetje s kakršno koli metodo, uničenje ali poškodovanje gnezd in jajc ali odstranjevanje gnezd, odvzem jajc iz narave in zadrževanje teh jajc, namerno vznemirjanje ptic, zlasti v času razmnoževanja in vzreje mladičev, in zadrževanje teh ptic. Člen 8 Direktiva 79/409/EGS in člen 15 Direktive 92/43/ES zahtevata, da države članice prepovejo uporabo vseh sredstev, ukrepov ali metod, ki se uporabljajo za množično ali neselektivno ujetje ali ubite živali, ali ki bi lokalno lahko povzročili izginotje vrste. Ta sredstva in metode so naštetja v prilogah obeh direktiv. <i>Člen 7</i> 1. V vsej Skupnosti se vrste iz Priloge II zaradi svojega populacijskega nivoja, geografske razporeditve in stopnje razmnoževanja lahko lovijo skladno z nacionalno zakonodajo. Države članice zagotovijo, da lov na te vrste ne ogroža prizadevanj za njihovo ohranitev na območju njihove razširjenosti. 2. Vrste iz Priloge II/1 se lahko lovijo na geografskem območju morja in kopnega, kjer se uporablja ta direktiva. 3. Vrste iz Priloge II/2 se lahko lovijo samo v državah članicah, v zvezi s katerimi se navajajo. 4. Države članice zagotovijo, da je lov, skupaj s sokolarstvom, če to obstaja, kot se izvaja skladno z veljavnimi nacionalnimi predpisi, usklajen z načeli smotrne rabe in ekološko uravnoteženega nadzora nad zadevnimi vrstami ptic in da je ta praksa glede populacij vrst, zlasti selitvenih vrst, združljiva z ukrepi iz člena 2. Države članice zagotovijo zlasti, da se vrste, za katere se uporabljajo predpisi, ki urejajo lov, ne lovijo v času vzreje mladičev ali med različnimi fazami razmnoževanja. Če gre za selitvene vrste, zagotovijo zlasti, da se vrste, za katere se uporabljajo predpisi, ki urejajo lov, ne lovijo v času razmnoževanja ali v času vrnitve na gnezditvena območja. Države članice predložijo Komisiji vse ustrezne informacije o praktični uporabi svojih predpisov, ki urejajo lov.		Za vse zavezanke iz 3. člena tega pravilnika velja, da jim ne sme biti izrečena pravnomočna odločba ali sodba za prekršek zaradi kršitev v prejšnji koloni navedenih predpisov.	2. Pravnomočna odločba ali sodba za prekršek ni bila izdana	50
--	--	--	--	--	-----------

II. Standard za podzemne vode

PREDPIS EU	ZAhteVE	NACIONALNI PREDPIS	IZVAJANJE ZAHTEV	ZAhteVE	STOPNJA KRŠITVE
	zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti	nacionalni predpisi Republike Slovenije, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU	izvajanje zahtev iz nacionalnih predpisov na ravni kmetijskega gospodarstva	zahteve iz nacionalnih predpisov, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	kršitve zahtev iz nacionalnih predpisov, z oceno
Direktiva Sveta 80/68 (EGS) z dne 17. decembra 1979 o varstvu podzemne vode pred onesnaževanjem z določenimi nevarnimi snovmi	Člen 4 1. Da bi lahko izpolnile obveznost iz člena 3(a), države članice: - prepovejo vsakršno neposredno odvajanje snovi iz seznama I, - uvedejo predhodno preiskavo za vsakršno odstranjevanje ali odlaganje z namenom odstranjevanja teh snovi, ki bi lahko povzročilo posredno onesnaženje. Na podlagi rezultatov preiskave države članice prepovejo to dejavnost ali pa izdajo dovoljenje, pod pogojem, da se upoštevajo vsi tehnični varstveni ukrepi, potrebni za preprečitev takega odvajanja, - sprejmejo vse ustrezne ukrepe, ki se jim zdijo potrebni za preprečitev posrednega odvajanja snovi iz seznama I, zaradi dejavnosti na površju ali v zemlji, razen tistih, navedenih v drugi alineji. O takih ukrepih obvestijo Komisijo, ki lahko na podlagi teh informacij Svetu poda predloge za spremembo te direktive. 2. Vendar pa lahko države članice v primeru, da predhodna preiskava pokaže, da je podzemna voda, v katero se predvideva odvajanje snovi iz seznama I, trajno neprimerna za drugo rabo, zlasti v gospodinjstvu in kmetijstvu, odobrijo odvajanje teh snovi, če njihova prisotnost ne ovira izkoriščanja zemeljskih virov. Ta dovoljenja se lahko izdajo samo pod pogojem, da so bili sprejeti vsi tehnični varstveni ukrepi, s katerimi se zagotovi, da te snovi ne morejo doseči drugih vodnih sistemov ali ogrožati drugih ekosistemov. 3. Države članice lahko po predhodni preiskavi odobrijo odvajanje zaradi ponovnega injiciranja vode v isti vodonosnik, in sicer vode za geotermične namene, vode, načrtane iz rudnikov in kamnolomov, ali vode, načrtane za gradbeno inženirska dela. Člen 5 1. Za izpolnjevanje obveznosti iz člena 3(b) države članice opravijo predhodno preiskavo: - vseh neposrednih odvajanj snovi iz seznama II, zato da jih omejijo, - odstranjevanja ali odlaganja z namenom odstranjevanja teh snovi, ki lahko vodi do posrednega odvajanja. Na podlagi rezultatov preiskave lahko države članice izdajo dovoljenje pod pogojem, da so sprejeti vsi tehnični varstveni ukrepi za preprečevanje onesnaženja podzemne vode s temi snovmi. 2. Poleg tega države članice sprejmejo ustrezne ukrepe, ki se jim zdijo potrebni pri omejevanju vsakršnega posrednega odvajanja snovi iz seznama II zaradi dejavnosti na površju ali v zemlji, razen snovi iz odstavka 1. PRILOGA DRUŽINE IN SKUPINE SNOVI - SEZNAM I Seznam I vsebuje posamezne snovi, ki spadajo v spodaj navedene družine in skupine snovi, z izjemo tistih, ki ne sodijo na seznam I glede na	Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 57/08) Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06, 70/08) Uredba o standardih kakovosti podzemne vode (Uradni list RS, št. 100/05) Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih vod v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 47/05, 45/07) Uredba o mejnih, opozorilnih in kritičnih imisijskih vrednostih nevarnih snovi v tleh (Uradni list RS, št. 68/96 in 41/04) Uredba o mejnih vrednostih vnosa nevarnih snovi in gnojil v tla (Uradni list RS, št. 84/05) <u>Uredba o odlaganju odpadkov na odlagališčih (Uradni</u>	Neposredno odvajanje odpadnih voda v podzemne vode je prepovedano. Posredno odvajanje odpadnih voda v podzemne vode je dovoljeno samo na način in pod pogoji, ki jih določajo zakon o vodah in predpisi na področju varstva okolja. Odvajanje odpadnih voda v naravna jezera, ribnike, mlake in druge naravne vodne zbiralnike, ki imajo stalen ali občasen pritok ali odtok celinskih ali podzemnih voda, in v vodne zbiralnike, ki so nastali zaradi odvzema ali izkoriščanja mineralnih surovin ali drugih podobnih posegov, in so v stiku s podzemno vodo, je prepovedano. Odpadne vode je prepovedano odvajati neposredno v podzemne vode, celinske vode, ki v skladu z določbami uredbe niso vodotoki, ali vode, namenjene pripravi pitne vode ali kopalne vode. Mejne, opozorilne in kritične imisijske vrednosti za posamezne nevarne snovi, razen za radioaktivne snovi, v tleh so določene z uredbo.	3. Na kmetijskem gospodarstvu ni odlagališč nevarnih odpadkov, ki vsebujejo snovi iz seznama I. in II., ki sta sestavni del Direktive Sveta 80/68 (EGS).	100

	nizko tveganje za strupenost, obstojnost in kopičenje v organizmih. Takšne snovi, ki so glede strupenosti, obstojnosti in kopičenja v organizmih primerne za seznam II, se uvrstijo na seznam II. 1. Organohalogene spojine in snovi, ki lahko tvorijo takšne spojine v vodnem okolju 2. Organofosforne spojine 3. Organokositrne spojine 4. Snovi s karcinogenimi, mutagenimi ali teratogenimi lastnosti v ali preko vodnega okolja [7] 5. Živo srebro in njegove spojine 6. Kadmij in njegove spojine 7. Mineralna olja in ogljikovodiki 8. Cianidi. DRUŽINE IN SKUPINE SNOVI - SEZNAM II Seznam II vsebuje posamezne snovi in kategorije snovi, ki spadajo v spodaj navedene družine in skupine snovi, ki lahko škodljivo vplivajo na podzemno vodo. 1. Naslednje nekovine in kovine ter njihove spojine: 1. cink 2. baker 3. nikelj 4. krom 5. svinec 6. selen 7. arzen 8. antimon 9. molibden 10. titan 11. kositer 12. barij 13. berilij 14. bor 15. uran 16. vanadij 17. kobalt 18. talij 19. telur 20. srebro 2. Biocidi in njihovi derivati, ki niso na seznamu I. 3. Snovi, ki imajo škodljiv učinek na okus in/ali vonj podzemne vode, ter spojine, ki povzročajo nastajanje teh snovi v podzemni vodi, zaradi česar postane neprimerna za prehrano ljudi. 4. Toksične ali obstojne organske silicijeve spojine in snovi, ki lahko povzročijo nastajanje teh snovi v vodi, z izjemo tistih, ki so biološko neškodljive ali se v vodi hitro pretvorijo v neškodljive snovi. 5. Anorganske spojine fosforja in elementarnega fosforja. 6. Fluoridi. 7. Amoniak in nitriti.	<u>list RS, št. 32/06, 98/07, 62/08)</u>	Vnos snovi v tla pri vnašanju blata čistilnih naprav, komposta ali mulja iz rečnih strug in jezer, ter vnos snovi pri namakanju rastlin in pri gnojenju, zlasti pa mejne vrednosti letnega vnosa nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tla ali na tla, stopnje zmanjševanja vnosa ter druge ukrepe v zvezi z vnosom so določene z uredbo. Obvezna ravnanja in druge pogoje za odlaganje odpadkov ter pogoje in ukrepe v zvezi z načrtovanjem, gradnjo, obratovanjem in zapiranjem odlagališč odpadkov ter po njihovem zaprtju določa pravilnik.		
--	--	---	--	--	--

III. Standard za odpadno blato

PREDPIS EU	ZAhteVE	NACIONALNI PREDPIS	ZVAJANJE ZAHTEV	ZAhteVE	STOPNJA KRŠITVE
	zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti	nacionalni predpisi Republike Slovenije, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU	izvajanje zahtev iz nacionalnih predpisov na ravni kmetijskega gospodarstva	zahteve iz nacionalnih predpisov, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	kršitve zahtev iz nacionalnih predpisov, izražene z oceno
Direktiva Sveta 86/278 (EGS) z dne 12. junija 1986 o varstvu okolja, zlasti tal, kadar se blato iz čistilnih naprav uporablja v kmetijstvu:	Člen 3 1. Blato iz člena 2(a)(i) se sme uporabljati v kmetijstvu samo v skladu s to direktivo. 2. Brez poseganja v direktivi 75/442/EGS in 78/319/EGS: – se blato iz člena 2(a)(ii) sme uporabljati v kmetijstvu pod pogoji, za katere zadevna država članica meni, da so nujni za varovanje zdravja ljudi in okolja, – se blato iz člena 2(a)(iii) sme uporabljati v kmetijstvu samo, če je zadevna država članica s predpisi uredila njegovo uporabo. [Člen 2(a): (i) odpadno blato iz čistilnih naprav za čiščenje odpadnih vod iz gospodinjstev ali komunalnih odpadnih vod in iz drugih čistilnih naprav za čiščenje odpadnih vod podobne sestave, kot so odpadne vode iz gospodinjstev in komunalne odpadne vode; (ii) odpadno blato iz pretočnih greznic in drugih podobnih naprav za čiščenje odpadnih voda; (iii) odpadno blato iz čistilnih naprav, ki niso navedene v (i) in (ii)]	Uredba o uporabi blata iz komunalnih čistilnih naprav v kmetijstvu (Uradni list RS, št. 62/08) Uredba o obdelavi biološko razgradljivih odpadkov (Uradni list RS, št. 62/08)	Blato, mulj ali kompost z omejeno uporabo se lahko uporablja samo na podlagi izdanega dovoljenja in skladno s predpisi. Uporaba obdelanega bala v kmetijstvu je prepovedana: 1. na travinju ali pri pridelavi krmnih rastlin, če je čas med uporabo obdelanega blata in pravilom krmnih rastlin ali začetkom paše krajši od 21 dni; 2. na tleh, kjer rastejo sadje in zelenjava, z izjemo sadnih dreves; 3. na površinah, namenjenih za pridelavo sadja ali zelenjave, ki je običajno v neposrednem stiku s tlemi in se običajno uživa surova, za obdobje 10 mesecev pred pravilom pridelka in med njim. Lastniku ali zakupniku kmetijskih zemljišč, na katerih se bo uporabljalo blato, mulj ali kompost z omejeno uporabo, morajo biti poslani dovoljenje in rezultati analiz tal in blata, mulja ali komposta z omejeno uporabo ter največja količina blata, mulja ali komposta z omejeno uporabo, ki se sme vnesti v tla na ha kmetijskih zemljišč v enem letu.	4.1. Za površine na KMG, na katerih se uporablja blato, mulj ali kompost z omejeno uporabo, je bilo izdano dovoljenje. 4.2. Blato se ne uporablja na travinju ali pri pridelavi krmnih rastlin, če je čas med uporabo obdelanega blata in pravilom krmnih rastlin ali začetkom paše krajši od 21 dni. 4.3. Blato se ne uporablja na tleh, kjer rastejo sadje in zelenjava, z izjemo sadnih dreves. 4.4. Blato se ne uporablja na površinah, namenjenih za pridelavo sadja ali zelenjave, ki je običajno v neposrednem stiku s tlemi in se običajno uživa surova, v obdobju 10 mesecev pred pravilom pridelka in med njim.	100

IV. Standard za nitrate

PREDPIS EU	ZAhteVE	NACIONALNI PREDPIS	IZVAJANJE ZAHTEV	ZAhteVE	STOPNJA KRŠITVE
	zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti	nacionalni predpisi Republike Slovenije, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU	izvajanje zahtev iz nacionalnih predpisov na ravni kmetijskega gospodarstva	zahteve iz nacionalnih predpisov, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	kršitve zahtev iz nacionalnih predpisov, izražene z oceno
Direktiva Sveta 91/676 (EGS) z dne 12. decembra 1991 o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov	Člen 4 1. Države članice za zagotovitev splošne ravni varstva pred onesnaževanjem za vse vode v dveh letih po notifikaciji te direktive sprejmejo naslednje ukrepe: (a) izdelajo kodeks ali kodekse dobre kmetijske prakse, ki jih bodo kmetje izvajali prostovoljno in naj bi vključevali določbe, ki zajemajo vsaj točke iz Priloge II A; Člen 5 1. Države članice za uresničitev ciljev iz člena 1 v dveh letih po prvem imenovanju iz člena 3(2) ali v enem letu od vsakega dodatnega imenovanja iz člena 3(4) izdelajo delovne programe za imenovana ranljiva območja. 4. Delovni programi se izvedejo v štirih letih od izdelave in so sestavljeni iz naslednjih obvezujočih ukrepov: (a) ukrepov iz Priloge III; (b) ukrepov, ki so jih države članice predpisale v kodeksu(-ih) dobre kmetijske prakse, izdelanih skladno s členom 4, razen tistih, ki so bili nadomeščeni z ukrepi iz Priloge III. PRILOGA II KODEKS(-I) DOBRE KMETIJSKE PRAKSE A. Kodeks ali kodeksi dobre kmetijske prakse, katerih cilj je zmanjšati onesnaževanje z nitrati in ki upoštevajo razmere v različnih regijah Skupnosti, naj bi vsebovali določbe, ki vključujejo naslednje točke, če so pomembne: 1. obdobja, ko je vnos gnojil v tla neprimeren; 2. vnos gnojil v tla na strmih pobočjih; 3. vnos gnojil v tla, nasičena z vodo, poplavljen, zmrznjen ali pokrit s snegom; 4. pogoje za vnos gnojil v tla blizu vodotokov; 5. zmogljivost in zgradbo posod za skladiščenje živinskih gnojil, vključno z ukrepi za preprečevanje onesnaževanja vode s površinskim odtokom in pronicanjem tekočin, ki vsebujejo živinska gnojila, in odpadki, nastalih pri shranjevanju rastlinskih materialov, kot je silaža, v podzemne vode in površinsko vodo;	Uredba o mejnih vrednostih vnosa nevarnih snovi in gnojil v tla (Uradni list RS, št. 84/05) Pravilnik za izvajanje dobre kmetijske prakse pri gnojenju (Uradni list RS, št. 130/04) Operativni program za varstvo voda pred onesnaženjem z nitrati iz kmetijske proizvodnje za obdobje 2004–2008	Gnojnice ali gnojevke ni dovoljeno uporabljati na kmetijskih zemljiščih brez zelene odeje od 15. novembra do 15. februarja.	5. Gnojnica ali gnojevka se ne uporablja na kmetijskih zemljiščih brez zelene odeje od 15. novembra do 15. februarja.	10
			Gnojenje z gnojvko ali gnojnico je prepovedano na velikih strminah, kjer lahko zaradi neustreznega načina nanosa pride do odtokanja gnojvke ali gnojnice po površinah.	6. Z gnojvko ali gnojnico se na velikih strminah ne gnoji na način, ki povzroča odtokanje gnojvke ali gnojnice po površinah.	5
			Gnojnica ali gnojevka se ne smeta uporabljati na kmetijskih zemljiščih:	7. Gnojnica ali gnojevka se ne uporablja na kmetijskih zemljiščih:	10
			– kjer so tla nasičena z vodo ali poplavljen, ali – zmrznjena ali prekrita z več kot 10 cm debelo snežno odejo, ali – na najožjih vodovarstvenih območjih.	– kjer so tla nasičena z vodo ali poplavljen, ali – zmrznjena ali prekrita z več kot 10 cm debelo snežno odejo, ali – na najožjih vodovarstvenih območjih.	
			Na vodovarstvenih območjih se gnojila, glede na vrsto gnojila in zemljišča, uporabljajo v določenih obdobjih leta.	8. Na vodovarstvenih območjih se gnojila, glede na vrsto gnojila in zemljišča, uporabljajo v določenih obdobjih leta.	50
			Uporaba živinskih gnojil na vodovarstvenih območjih ne presega mejnih količin, določenih v predpisih.		

6. postopke za vnos v tla, vključno s stopnjo in enakomernostjo nanosa mineralnih in živinskih gnojil, pri katerih bo izguba hranil v vodo ostala na sprejemljivi ravni. PRILOGA III UKREPI, KI JIH JE PO ČLENU 5(4)(a) TREBA VKLJUČITI V DELOVNE PROGRAME 1. Ukrepi vključujejo pravila v zvezi z: 1. obdobji, ko je vnos nekaterih vrst gnojil v tla prepovedan; 2. zmogljivostmi posod za skladiščenje živinskih gnojil; zmogljivost mora biti večja od tiste, ki je potrebna za skladiščenje med najdaljšim obdobjem, v katerem je vnos v tla na ranljivem območju prepovedan, razen kadar se pristojnemu organu lahko dokaže, da bo kakršna koli količina gnojil, ki presega dejansko zmogljivost skladiščenja, odstranjena na način, ki ne bo škodoval okolju; 3. omejitvijo vnosa gnojil v tla, ki je skladna z dobro kmetijsko prakso in upošteva značilnosti ranljivega območja, zlasti: (a) razmere v tleh, tip tal in nagib; (b) podnebne razmere, padavine in namakanje; (c) rabo zemljišč in kmetijsko prakso, vključno s kolobarjenjem; ter temelji na ravnotežju med: (i) predvidljivo potrebo posevkov po dušiku, in (ii) preskrbo posevkov z dušikom iz tal in z gnojenjem, ki ustreza: – količini dušika v tleh v trenutku, ko ga posevek začne izrabljati v znatni meri (preostala količina ob koncu zime), – preskrbi z dušikom preko neto mineralizacije zaloga organskega dušika v tleh, – dodanim dušikovim spojinam z živinskimi gnojili, – dodanim dušikovim spojinam z mineralnimi in drugimi gnojili. 2. Ti ukrepi bodo za vsak kmetijski ali živinorejski obrat zagotovili, da količina živinskega gnojila, vnesenega v tla vsako leto, tudi preko živali samih, ne bo presegala natančno določene količine na hektar. Ta količina na hektar je količina gnojila, ki vsebuje 170 kg N.		Kmetijsko gospodarstvo, kjer živali niso celo leto na paši, ima zadostne kapacitete za skladiščenje organskih odpadkov: gnoja, gnojevke, gnojnice in komposta za najmanj 6 mesecev na kontinentalnem in najmanj 4 mesece na obalnem območju.	9. Kmetijsko gospodarstvo ima zadostne skladiščne kapacitete za skladiščenje organskih odpadkov.	50
		Skladiščni prostori so izdelani iz ustreznih materialov in na način, da iz njih ne odteka ali pronica odpadna voda.	10. Po vizualni oceni so skladiščni prostori izdelani v skladu s predpisi.	10
		Letni vnos dušika pri gnojenju z živinskimi gnojili ne sme presegati 170 kg/ha kmetijskih zemljišč v uporabi. S presežkom živinskih gnojil na kmetijskem gospodarstvu se ravna v skladu s predpisi.	11. Kmetijsko gospodarstvo s presežkom živinskih gnojil ima potrdila o oddaji oziroma prodaji presežne količine živinskih gnojil. Za kmetijska gospodarstva, ki premeščajo svoje živali na planine ali skupne pašnike, se količina gnojil za čas bivanja na planinah ali skupnih pašnikih ne upošteva na samem kmetijskem gospodarstvu.	50

V. Standard za ohranjanje habitatov

PREDPIS EU	ZAHTEVE	NACIONALNI PREDPIS	ZVAJANJE ZAHTEV	ZAHTEVE	STOPNJA KRŠITVE
	zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti	nacionalni predpisi Republike Slovenije, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU	izvajanje zahtev iz nacionalnih predpisov na ravni kmetijskega gospodarstva	zahteve iz nacionalnih predpisov, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	kršitve zahtev iz nacionalnih predpisov, izražene z oceno
Direktiva Sveta 43/92 (ES) z dne o flori, favni in habitatih. Člen 6	Člen 6 1. Za posebna ohranitvena območja države članice določijo potrebne ohranitvene ukrepe, ki po potrebi vključujejo ustrezne načrte upravljanja, pripravljene posebej za ta območja ali zajete v drugih razvojnih načrtih, ter ustrezne zakonske, upravne ali pogodbene ukrepe, ki ustrezajo ekološkim zahtevam naravnih habitatnih tipov iz Priloge I in vrst iz Priloge II na teh območjih. 2. Države članice storijo vse potrebno, da na posebnih ohranitvenih območjih preprečijo slabšanje stanja naravnih habitatov in habitatov vrst ter vznemirjanje vrst, za katere so bila območja določena, kolikor bi tako vznemirjanje lahko pomembno vplivalo na cilje te direktive. 3. Pri vsakem načrtu ali projektu, ki ni neposredno povezan z upravljanjem območja ali zanj potreben, pa bi sam ali v povezavi z drugimi načrti ali projekti lahko pomembno vplival na območje, je treba opraviti ustrezno presojo njegovih posledic glede na cilje ohranjanja tega območja. Glede na ugotovitve presoje posledic za območje in ob upoštevanju določb odstavka 4 pristojni nacionalni organi soglašajo z načrtom ali projektom šele potem, ko se prepričajo, da ne bo škodoval celovitosti zadevnega območja, in, če je primerno, ko pridobijo mnenje javnosti. 4. Če je treba kljub negativni presoji posledic za območje izvesti načrt ali projekt iz nujnih razlogov prevladujočega javnega interesa, vključno tistih socialne ali gospodarske narave, in ni drugih ustreznih rešitev, država članica izvede vse izravnalne ukrepe, potrebne za zagotovitev varstva celovite usklajenosti Nature 2000. O sprejetih izravnalnih ukrepih obvesti Komisijo. Če je zadevno območje območje s prednostnim naravnim habitatnim tipom in/ali prednostno vrsto, se lahko upoštevajo le razlogi, povezani z zdravjem ljudi ali	Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04) Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/2004, 110/2004, 59/2007, 43/2008)	Na vseh območjih iz * Natura območij z varstvenimi cilji ohranitev obstoječega obsega ali povečanje obsega trajnih travnikov kot so določeni v 8. členu te uredbe ali ohranitev obstoječega razmerja med gozdnimi in travniškimi površinami ali ohranitev obstoječih ekoloških značilnosti ekstenzivno obdelovanih travnišč velja za vse zavezanca iz 3. člena te uredbe, ki imajo v obdelavi (lasti ali najemu) travniške površine, da deleža teh površin ne smejo zmanjšati na račun površin v zaraščanju.	12. Travniske površine so vzdrževane vsaj enkrat na leto	10
			Na vseh območjih iz * Natura območij z varstvenimi cilji ohranitev obstoječega deleža ekstenzivnih sadovnjakov velja za vse zavezanca iz 3. člena te uredbe, ki imajo v obdelavi (lasti ali najemu) takšne sadovnjake, da se površine ne smejo zmanjšati na račun površin v zaraščanju.	13. Zatravljena površina ekstenzivnih sadovnjakov je vzdrževana vsaj enkrat na leto	10

	javno varnostjo, ali koristnimi posledicami bistvenega pomena za okolje ali drugimi, po predhodnem mnenju Komisije nujnimi razlogi prevladujočega javnega interesa. Člen 13 1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, da vzpostavijo sistem strogega varstva rastlinskih vrst iz Priloge IV(b), ki prepoveduje naslednje: (a) namerno trganje, zbiranje, rezanje, ruvanje ali uničevanje teh rastlin v naravi na njihovem naravnem območju razširjenosti; (b) posedovanje, prevoz in prodajo ali izmenjavo osebkov teh vrst, vzetih iz narave, in njihovo ponujanje za prodajo ali izmenjavo, razen za osebkke, ki so bili zakonito vzeti iz narave pred začetkom izvajanja te direktive. 2. Prepovedi iz odstavka 1(a) in (b) se uporabljajo za vse razvojne oblike rastlin, za katere velja ta člen. Člen 15 V zvezi z ujetjem ali ubitjem prosto živečih živalskih vrst iz Priloge V (a) in če se skladno s členom 16 uporabijo odstopanja za odvzem iz narave, ujetje ali ubitje vrst iz Priloge IV(a), države članice prepovejo uporabo vseh nediskriminatornih sredstev, ki lahko povzročijo krajevno izginotje ali resno motnjo populacij takih vrst, zlasti pa: (a) uporabo sredstev za ujetje in ubitje iz Priloge VI(a); (b) kakršne koli oblike ujetja in ubitja iz prevoznih sredstev iz Priloge VI(b). Člen 22 Pri izvajanju določb te direktive države članice: (b) zagotovijo, da je namerno naseljevanje katerih koli tujerodnih vrst v naravo urejeno, tako da to ne škoduje naravnim habitatom na njihovem naravnem območju razširjenosti ali domorodnim prosto živečim živalskim in rastlinskim vrstam, če pa menijo, da je to potrebno, tako naseljevanje prepovejo. Rezultati opravljene presoje se pošljejo odboru v vednost;		Na vseh območjih iz * Natura območij obrezovanje in redčenje mejic ni dovoljeno izvajati od obdobja olistanja mejice do 31. septembra, razen za območja na Primorskem, kjer obrezovanja in redčenja mejic ni dovoljeno izvajati od 15. marca do 30. septembra.	14. Izvajanje obrezovanja in redčenja samo v dovoljenem času.	10
--	--	--	---	--	----

* Natura območja iz Priloge 1 Uredbe o posebnih varstvenih območjih (Natura 2000), Ur.l.RS 49/2004

PODROČJE B: Varovanje zdravja ljudi in živali

VI. Standard za identifikacijo in registracijo govedi

PREDPIS EU	ZAhteve	NACIONALNI PREDPIS	ZVAJANJE ZAHTEV	ZAhteve	STOPNJA KRŠITVE
	zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti	nacionalni predpisi Republike Slovenije, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU	izvajanje zahtev iz nacionalnih predpisov na ravni kmetijskega gospodarstva	zahteve iz nacionalnih predpisov, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	kršitve zahtev iz nacionalnih predpisov, izražene z oceno
UREDBA (ES) št. 1760/2000 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 17. julija 2000 o uvedbi sistema za identifikacijo in registracijo govedi ter o označevanju govejega mesa in proizvodov iz govejega mesa in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 820/97 z dne 17. julija in Uredba Komisije (ES) št. 911/2004 z dne 29. aprila 2004 o izvajanju UREDBE (ES) št. 1760/2000 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA v zvezi z ušesnimi znamkami, potnimi listi in registri govedi na gospodarstvu	Označitev govedi Registracija govedi Označitev in registracija goveda, ki prihaja na območje Republike Slovenije iz držav članic Evropske unije (v nadaljevanju EU) Označitev in registracija uvoženega goveda Potni list	Pravilnik o identifikaciji in registraciji govedi (Uradni list RS, št. 16/03)	1. Govedo mora biti označeno čim prej po rojstvu oz. preden se premakne na drugo lokacijo, najpozneje pa do starosti 20 dni. 2. Če se ušesna znamka izgubi, močno poškoduje ali postane nečitljiva, mora imetnik posamezno ušesno znamko čim prej, najpozneje pa v štirih tednih od dneva, ko to opazi, nadomestiti z dvojnikom ušesne znamke. Identifikacijska številka živali mora biti ista, kot na originalu. 3. Ob označitvi govedi, rojenih v Republiki Sloveniji, mora imetnik govedi poskrbeti tudi za njihovo registracijo, kar mora storiti v roku določenem za sporočanje podatkov v centralni register govedi (v nadaljevanju CRG). 4. Govedo, ki prihaja na območje Republike Slovenije iz držav članic EU, mora biti označeno, spremljati pa ga mora potni list, izdan v državi, iz katere govedo prihaja. Iz spremljajoče dokumentacije mora biti razviden tudi datum prihoda govedi v Republiko Slovenijo. 5. Uvoženo govedo, ki ne prihaja iz držav članic EU, se preoznači, razen če je namenjeno za zakol in je govedo zaklano v 20 dneh po opravljenih zdravstvenih pregledih v karanteni. 6. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljevanju Ministrstvo) izda potni list na podlagi registracije govedi v CRG. 7. Imetnik govedi hrani potni list na gospodarstvu, kjer se govedo nahaja. 8. Potni list mora spremljati govedo ob vsakem premiku. 9. Vsak naslednji imetnik govedi mora v potni list takoj po prejemu vpisati podatke o svojem gospodarstvu, datum prejema govedi in se podpisati. 10. Če imetnik govedi izgubi potni list, mora najpozneje v sedmih dneh od dne, ko je izgubo	15. Označitev govedi od vključno 80, a manj kot 100 % označenih živali od vključno 50, a manj kot 80 % označenih živali manj kot 50 % označenih živali V skupno število živali se štejejo samo živali na gospodarstvu, ki so starejše od 20 dni. 16. Potni listi za govedo od vključno 80, a manj kot 100 % živali ima potni list od vključno 50, a manj kot 80 % živali ima potni list	5 10 50 5 10

	Izguba potnega lista		opazil, zaprositi za dvojnik potnega lista. 11. Potni list mora biti vrnjen Ministrstvu v sedmih dneh od dneva izvoza, zakola, pogina, kraje ali izgube govedi.	manj kot 50 % živali ima potni list	50
	Premiki govedi		12. Imetnik govedi sme na gospodarstvo ali iz gospodarstva sprejeti ali premakniti le označeno govedo, ki ga spremlja veljavni potni list.	V skupno število živali se štejejo samo živali, ki morajo imeti predpisan potni list.	
	Register govedi na gospodarstvu (v nadaljevanju RGG)		13. Vsak imetnik govedi, z izjemo prevoznika, je dolžan voditi ažuren RGG. 14. RGG mora imetnik hraniti na lokaciji, kjer je govedo oz. na način, da je RGG s te lokacije praktično dostopen.	17. Premiki govedi Premiki so na predpisan način sporočeni v centralni register govedi.	10
	Roki za sporočanje podatkov o kotitvah, poginih in premikih goveda.		15. Roki za sporočanje in vpis podatkov v CRG je 7 (sedem) dni od dogodka, oziroma pred premikom govedi na drugo lokacijo.	18. Register govedi na gospodarstvu se vodi ažurno in na predpisan način. 19. Register govedi na gospodarstvu se vodi.	10 100

VII. Standard za identifikacijo in registracijo prašičev

PREDPIS EU	ZAHTEV	NACIONALNI PREDPIS	IZVAJANJE ZAHTEV	ZAHTEV	STOPNJA KRŠITVE
	zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti	nacionalni predpisi Republike Slovenije, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU	izvajanje zahtev iz nacionalnih predpisov na ravni kmetijskega gospodarstva	zahteve iz nacionalnih predpisov, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	kršitve zahtev iz nacionalnih predpisov, izražene z oceno
Direktiva Sveta 2008/71/ES z dne 15. julija 2008 o identifikaciji in registraciji prašičev (kodificirana različica)	Evidenca imetnikov rejnih živali (EIRŽ) Označitev živali Vodenje registra prašičev (v nadaljevanju RPG) na gospodarstvu Sporočanje premikov prašičev Spremní identifikacijski dokument	Pravilnik o identifikaciji in registraciji prašičev (Uradni list RS, št. <u>97/03</u> in <u>4/04</u>)	1. V evidenco imetnikov rejnih živali (EIRŽ) morajo biti vpisana vsa gospodarstva, kjer se redijo prašiči, in vsi imetniki prašičev. Gospodarstva, kjer se naenkrat redi največ en prašič za lastno domačo uporabo in kjer se žival ne premika z gospodarstva, se v EIRŽ evidentira na osnovi prijave premika živali na to gospodarstvo. 2. Živali je treba označiti čim prej po rojstvu, vendar najkasneje pred premikom z rojstnega gospodarstva na drugo gospodarstvo. 3. Živali se označuje z namestitvijo ušesne znamke v desno uho, lahko se jih označuje tudi s tetoviranjem v desno uho ali na desno stran hrbta tik za plečem. 4. Če se označitev pri živalih izgubi ali postane nečitljiva, se žival na gospodarstvu, kjer je bilo to opaženo, nemudoma označi na novo. Uporabi se identifikacijska oznaka, ki se uporablja na gospodarstvu, na katerem se žival označuje. 5. Vsak imetnik prašičev z izjemo prevoznikov mora voditi ažuren RPG. 6. Iz RPG morajo biti razvidni trenutni stalež živali in kronološko vodeni zapisi o prihodih na gospodarstvo, odhodi živali z gospodarstva ter o ponovnih označitvah živali. 7. Vse spremembe morajo biti vpisane v CRPš redno, najpozneje v sedmih dneh. 8. Vsak imetnik prašičev mora v Centralni register prašičev sporočati podatke o odhodi živali z gospodarstva in prihodi živali na gospodarstvo najkasneje v sedmih dneh po premiku živali. 9. Žival mora na območju Republike Slovenije spremljati dokument (spremni list), z izpolnjenimi obveznimi podatki. 10. Dokument napiše in s podpisom potrdi imetnik, ki žival oddaja.	Evidenca imetnikov rejnih živali (v nadaljnjem besedilu: EIRŽ) 20. Imetnik je vpisan v EIRŽ kot imetnik prašičev. <i>Register prašičev na gospodarstvu (v nadaljnjem besedilu: RPG)</i> 21. Register prašičev na gospodarstvu se vodi ažurno in na predpisan način. 22. Register prašičev na gospodarstvu se vodi. 23. Premiki se sporočajo v CRPš.	100 10 100 10

VIII. Standard za identifikacijo in registracijo drobnice

PREDPIS EU	ZAhteVE	NACIONALNI PREDPIS	IZVAJANJE ZAhteV	ZAhteVE	STOPNJA KRŠITVE
	zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti	nacionalni predpisi Republike Slovenije, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU	izvajanje zahtev iz nacionalnih predpisov na ravni kmetijskega gospodarstva	zahteve iz nacionalnih predpisov, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	kršitve zahtev iz nacionalnih predpisov, izražene z oceno
Uredba Sveta št. 21/2004 (ES) z dne 17. decembra 2003 o sistemu za identifikacijo in registracijo ovc in koz in o spremembi Uredbe (ES) št. 1782/2003 ter Direktiv 92/102 (EGS) in 64/432 (EGS) Uredba Sveta (ES) št. 1560/2007 z dne 17. decembra 2007 o spremembi Uredbe (ES) št. 21/2004 glede datuma uvedbe elektronske identifikacije za ovce in koze	Evidenca imetnikov rejnih živali (EIRŽ) Označitev živali Register drobnice na gospodarstvu Sporočanje premikov živali Sporočanje staleža živali	Pravilnik o identifikaciji in registraciji drobnice (Uradni list RS, št. 22/04)	1 V evidenco imetnikov rejnih živali morajo biti vpisani vsi imetniki drobnice in vsa gospodarstva, kjer se nahajajo živali. 2 Žival je treba označiti čim prej po rojstvu, najpozneje do starosti šestih mesecev. 3 Živali, ki se redijo v ekstenzivnih pogojih oz. na prostem, se lahko označijo najpozneje do starosti devetih mesecev. 4 Jagnjeta oz. kozličke, ki so namenjeni za zakol pred dvanajstim mesecem in niso namenjeni trgovanju na teritoriju EU ali izvozu v tretje države, se lahko označuje z eno ušesno znamko na kateri je skupna identifikacijska oznaka. 5 Če žival izgubi ušesno znamko ali ta postane nečitljiva, jo mora imetnik drobnice nemudoma nadomestiti z dvojnikom z isto ali pod pogojem, da sledljivost ni ogrožena, z drugo identifikacijsko oznako. 6 Vsak imetnik drobnice, razen prevoznika, mora voditi Register drobnice na gospodarstvu (v nadaljevanju RDG), v katerega je dolžan vpisovati podatke najkasneje v sedmih dneh po dogodku. 7 Vsak imetnik drobnice mora v Centralni register drobnice (v nadaljevanju CRD) sporočiti podatke o premikih živali na obrazcih (spremni list) v roku sedmih dni po premiku. 8 Žival mora pri premikih z enega na drugo gospodarstvo spremljati spremni list, ki ga napiše in s podpisom potrdi imetnik, ki oddaja žival. 9 Prejemnik živali mora hraniti spremni list še najmanj tri leta po prejemu živali. 10 Vsak imetnik drobnice mora enkrat letno v CRD sporočiti podatke o staležu na svojem gospodarstvu.	<i>Evidenca imetnikov rejnih živali</i> 24. Imetnik je vpisan v EIRŽ kot imetnik drobnice. 25. Označitev živali od vključno 80, a manj kot 100 % označenih živali od vključno 50, a manj kot 80 % označenih živali manj kot 50 % označenih živali V skupno število živali se štejejo samo živali, ki morajo biti označene v skladu s predpisi. 26. Register drobnice na gospodarstvu se vodi ažurno in na predpisan način. 27. Register drobnice na gospodarstvu se vodi. 28. Premiki se sporočajo v CRD.	100 5 10 50 10 100 10

IX. Standard za fitofarmacevtska sredstva

PREDPIS EU	ZAhteVE	NACIONALNI PREDPIS	ZVAJANJE ZAHTEV	ZAhteVE	STOPNJA KRŠITVE
	zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti	nacionalni predpisi Republike Slovenije, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU	izvajanje zahtev iz nacionalnih predpisov na ravni kmetijskega gospodarstva	zahteve iz nacionalnih predpisov, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	kršitve zahtev iz nacionalnih predpisov, izražene z oceno
Direktiva Sveta z dne 15. julija 1991 o dajanju fitofarmacevtskih sredstev v promet (91/414/EGS)	Člen 3 1. Države članice predpišejo, da se fitofarmacevtsko sredstvo ne sme dati v promet in uporabljati na njihovem ozemlju, če sredstvo ni bilo registrirano v skladu s to direktivo, razen če predvideno uporabo ureja člen 22. 2. Na podlagi tega, da fitofarmacevtsko sredstvo ni registrirano za uporabo na njihovem ozemlju, države članice ne smejo ovirati proizvodnje, skladiščenja in pretoka takih sredstev, namenjenih za uporabo v drugi državi članici, pod pogojem da – je sredstvo registrirano v drugi državi članici in – da so izpolnjene zahteve glede inšpekcije, ki jih določijo države članice za zagotovitev skladnosti z odstavkom 1. 3. Države članice predpišejo, da se mora fitofarmacevtska sredstva pravilno uporabljati. Pravilna uporaba vključuje skladnost s pogoji, določenimi v členu 4 in navedenimi na etiketi ter uporabo načel dobre prakse varstva rastlin kakor tudi, če je to mogoče, načel integriranega varstva. 4. Države članice predpišejo, da se aktivnih snovi ne sme dajati v promet, razen: – če so razvrščene, pakirane in označene v skladu z Direktivo 67/548/EGS, in – če je bila državam članicam in Komisiji za aktivno snov, ki ni bila v prometu dve leti po notifikaciji te direktive, poslana dokumentacija v skladu s členom 6 skupaj z izjavo, da je aktivna snov namenjena za uporabo, opredeljeno v členu 2(1). Ta pogoj ne velja za aktivne snovi, namenjene za uporabo v skladu s členom 22.	Zakon o fitofarmacevtskih sredstvih (Ur.l. RS št. 14/07) Pravilnik o dolžnostih uporabnikov fitofarmacevtskih sredstev (Uradni list RS, št. 62/03)	Ni dovoljeno uporabljati fitofarmacevtskih sredstev, ki niso registrirana v RS.	29. Uporaba samo registriranih fitofarmacevtskih sredstev ali sredstev za katera je bilo izdano izjemno dovoljenje, dovoljenje za razširitev uporabe v RS ali dovoljenje za promet identičnih FFS iz drugih držav članic EU.	100
			FFS se morajo pravilno uporabljati v skladu z navodilom za uporabo in navedbo na etiketi, s spoštovanjem načel dobre kmetijske prakse varstva rastlin v skladu s Pravilnikom o dolžnostih uporabnikov fitofarmacevtskih sredstev (Uradni list RS, št. 62/03).	30. Registrirana fitofarmacevtska sredstva je potrebno pravilno uporabljati v skladu z navodilom za uporabo, navedbo na etiketi oziroma z podatki v dovoljenju, s spoštovanjem načel dobre kmetijske prakse varstva rastlin v skladu s Pravilnikom o dolžnostih uporabnikov fitofarmacevtskih sredstev (Uradni list RS, št. 62/03).	50

X. Standard za zdravstveno varstvo ljudi in živali

Za potrebe te tabele se uporablja naslednja definicija:

– *promet* je komercialni premik živali in živalskih proizvodov, ki niso namenjeni prehrani ljudi, živalskih proizvodov, krme in določenih substanc za prodajo, vključno s ponujanjem za prodajo ali vsemi drugimi oblikami prenosa, brezplačno ali za plačilo, kot tudi prodajo, distribucijo in druge oblike njihovih prenosov na območju EU.

PREDPIS EU	ZAHTEVE	NACIONALNI PREDPIS	ZVAJANJE ZAHTEV	ZAHTEVE	STOPNJA KRŠITVE
	zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti	nacionalni predpisi Republike Slovenije, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU	izvajanje zahtev iz nacionalnih predpisov na ravni kmetijskega gospodarstva	zahteve iz nacionalnih predpisov, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	kršitve zahtev iz nacionalnih predpisov, izražene z oceno
DIREKTIVA SVETA 96/22/ES z dne 29. aprila 1996 o prepovedi uporabe v živinoreji določenih snovi, ki imajo hormonalno ali tirostatsko delovanje, in beta-agonistov ter o razveljavitvi direktiv 81/602/EGS, 88/146/EGS in 88/299/EGS	Člen 3 Države članice prepovejo, za snovi iz Priloge II, in začasno prepovejo, za snovi iz Priloge III: (a) dajanje navedenih snovi farmskim živalim in živalim iz ribogojstva, po kakršnih koli metodah; (b) – rejo, razen pod uradnim nadzorom, živali iz točke (a) na gospodarstvu, in – dajanje na trg ali v zakol za prehrano ljudi farmskih živali, ki vsebujejo snovi iz Priloge II in Priloge III ali v katerih je bila ugotovljena prisotnost navedenih snovi, razen če je mogoče dokazati, da so bile zadevne živali zdravljene v skladu s členi 4, 5 ali 5a; (c) dajanje na trg za prehrano ljudi živali iz ribogojstva, katerim so bile dane zgoraj navedene snovi, in predelanih izdelkov, pridobljenih iz navedenih živali; (d) dajanje na trg mesa živali iz točke (b); (e) predelavo mesa iz točke (d). Priloga II: Seznam prepovedanih snovi: Seznam A: – tirostatske snovi – stilbeni, derivati stilbenov, njihove soli in estri Seznam B: – estradiol 17β in njegovi estrom podobni derivati – beta-agonisti Priloga III: Seznam začasno prepovedanih snovi, dokler Komisija EU ne določi drugače: – snovi z estrogenim (razen estradiol 17β in njegovi estrom podobni derivati), androgenim	Pravilnik o prepovedi uporabe določenih snovi s hormonskim ali tirostatskim delovanjem in beta-agonistov v živinoreji. (Uradni list RS, št. 16/04)	Imetniki živali ne smejo uporabljati snovi in pripravkov, ki vsebujejo snovi iz priloge 1 in iz priloge 2 Pravilnika. Imetniki živali ne smejo dati v promet za prehrano ljudi akvakulture, živali ali njihove proizvode, če so bile tretirane s snovmi iz priloge 1 ali priloge 2 pravilnika. Prepovedan je promet z akvakulturami, mesom ter predelava mesa živali, če so bile tretirane s snovmi iz priloge 1 ali priloge 2 pravilnika Samo veterinar sme živalim na kmetiji, za terapevtske namene, dajati testosteron in progesteron ter derivate, ki po absorpciji na mestu uporabe hitro razpadejo v izhodne (starševske) komponente.	31. Upoštevana je prepoved uporabe prepovedanih snovi pri farmških živalih ali akvakulturah. 32. Živali, ki so bile tretirane z prepovedanimi snovmi se ne dajejo v promet za prehrano ljudi. 33. Akvakulture ali meso živali, ki so bile tretirane z prepovedanimi snovmi se ne dajejo v promet in se ne predelujejo. 34. Samo veterinar daje preparate, ki vsebujejo testosteron in progesteron ter derivate.	50 100 100 80

	ali gestagenim delovanjem. <i>Člen 4</i> Ne glede na člena 2 in 3 smejo države članice dovoliti dajanje živalim na kmetiji, za terapevtske namene, testosterona in progesterona ter derivatov, ki po absorpciji na mestu uporabe hitro razpadejo v izhodne (starševske) komponente. Zdravila za uporabo v veterinarski medicini, ki se uporabljajo za zdravljenje, morajo biti v skladu z zahtevami v prometu, predpisanimi v Direktivi 81/851/EGS, in jih lahko da samo veterinar, z injekcijo ali v obliki nožničnih spiral pri zdravljenju disfunkcije jajčnikov, ni pa dovoljeno dajanje zdravil v obliki podkožnih vstavkov živalim na kmetiji, ki so bile nedvoumno identificirane. Zdravljenje identificiranih živali mora evidentirati odgovorni veterinar. Zabeležiti mora vsaj naslednje podatke v registru, ki je lahko register, predpisan v Direktivi 81/851/EGS: – način zdravljenja, – vrsto zdravila za uporabo v veterinarski medicini, ki ima dovoljenje za promet, ki je bilo uporabljeno, – datum zdravljenja, – identiteto zdravljenih živali. Register mora biti na voljo pristojnemu organu, če ga ta zahteva. 2. Za terapevtske namene dajanje zdravil za uporabo v veterinarski medicini z dovoljenjem za promet, ki vsebujejo: i) alil trenbolon, ki se daje oralno, ali beta-agoniste, kopitarjem in hišnim ljubljencem – če se uporabljajo v skladu z navodili proizvajalca; ii) beta-agoniste v obliki injekcije za sprožanje tokolize pri kravah, ki se telijo. Take snovi mora dajati veterinar, ali, pri zdravljenju za uporabo v veterinarski medicini, navedenih pod (i), na njegovo neposredno odgovornost; zdravljenje mora evidentirati odgovorni veterinar, ki mora zabeležiti vsaj podatke iz točke 1. Kmetom je prepovedano posedovanje zdravil za uporabo v veterinarski medicini, ki vsebujejo beta-agoniste, ki se lahko uporabljajo za indukcijo pri zdravljenju tokolize. Vendar pa je brez poseganja v določbe prvega pododstavka točke 2(ii) prepovedano zdravljenje živali za proizvodnjo, vključno s plemenskimi živalmi, ki se ne uporabljajo več za razplod.		Zdravila, ki vsebujejo alil trenbolon ali beta-agoniste, sme dajati kopitarjem in hišnim ljubljencem le veterinar ali osebe pod neposredno odgovornostjo veterinarja. Imetniki živali ne smejo posedovati zdravil za uporabo v veterinarski medicini, ki vsebujejo beta-agoniste, ki se lahko uporabijo za indukcijo tokolize. Veterinar sme za namen zootehnične uporabe pri farmskih živalih dajati zdravila z estrogenim (razen estradiol 17β in njegove estrom podobne derivate), androgenim ali gestagenim učinkovanjem, če imajo dovoljenje za promet in če so živali jasno označene. Za sinhronizacijo estrusa in pripravo živali donork in prejemnic za presaditev zarodkov, lahko	35. Le veterinar ali oseba pod neposredno odgovornostjo veterinarja daje konjem oralno zdravila, ki vsebujejo alil trenbolon ali beta-agoniste. 36. Ne poseduje zdravila, ki vsebujejo beta-agoniste, ki se lahko uporabijo za indukcijo tokolize. 37. Imetnik živali daje snovi za sinhronizacijo estrusa in pripravo živali donork in prejemnic za presaditev zarodkov samo z neposrednim dovoljenjem veterinarja.	80 80 100
--	--	--	---	---	--------------------------------

	Člen 5 "Ne glede na člen 3(a) in brez vpliva na člen 2 lahko države članice dovolijo dajanje farmskim živalim, za zootehnično uporabo, zdravil za uporabo v veterinarski medicini z estrogenim (razen estradiola 17β in njegovih estrom podobnih derivatov), androgenim ali gestagenim delovanjem, ki so dovoljena v skladu z Direktivo 2001/82/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. novembra 2001 o kodeksu Skupnosti v zvezi z zdravili za uporabo v veterinarski medicini" Vendar pa lahko države članice dovolijo, da sinhronizacijo estrusa in pripravo darovalk in prejemnic za presajanje zarodka ne opravi veterinar sam, temveč da se to opravi na njegovo odgovornost. Pri vodnih živalih je dovoljeno, da se za spremembo spola mladim ribam v prvih treh mesecih življenja dajejo zdravila za uporabo v veterinarski medicini, ki imajo androgeno delovanje in ki imajo dovoljenje za promet v skladu z določbami direktiv 81/851/EGS in 81/852/EGS. V primerih, predvidenih v tem členu, veterinar napiše recept za enkratno uporabo, v katerem opredeli zdravljenje oz. ukrepe in količino potrebnega proizvoda ter evidentira predpisane proizvode. Vendar pa so prepovedani zootehnični ukrepi pri živalih za proizvodnjo, in tudi v času pitanja pri plemenskih živalih, ki se ne uporabljajo več za razplod. Člen 5a 1. Ne glede na člen 3(a) in brez vpliva na člena 2 in 11a lahko države članice dovolijo dajanje farmskim živalim zdravil za uporabo v veterinarski medicini, ki vsebujejo estradiol 17β ali njegove estrom podobne derivate, za: – zdravljenje maceracije ali mumifikacije plodu		zdravila daje tudi druga oseba, za katero je neposredno odgovoren veterinar. Veterinar sme v primeru akvakultur, dajati mladim ribam v prvih treh mesecih življenja z namenom inverzije spola, zdravila za uporabo v veterinarski medicini z androgenim delovanjem, če imajo dovoljenje za promet Zootehnična uporaba zdravil z estrogenim (razen estradiol 17β in njegove estrom podobne derivate), androgenim ali gestagenim učinkovanjem prepovedana pri proizvodnih živalih, vključno s plemenskimi živalmi v času pitanja proti koncu razplodnega obdobja. Veterinar sme za zdravljenje farmskih živali v primeru maceracije ali mumifikacije plodu pri govedu, ali zdravljenje piometre pri govedu uporabiti zdravila za uporabo v veterinarski medicini, ki vsebujejo estradiol 17β ali njegove estrom podobne derivate v skladu z Direktivo 2001/82/ES. Veterinar sme za indukcijo estrusa pri govedu, konjih, ovcah ali kozah, uporabiti zdravila za uporabo v veterinarski medicini, ki vsebujejo estradiol 17β ali njegove estrom podobne derivate vendar najpozneje do 14. oktobra 2006 ter v skladu z Direktivo 2001/82/ES. Imetnikom živali je prepovedano posedovati zdravila za uporabo v veterinarski medicini, ki vsebujejo estradiol 17β ali njegove estrom podobne derivate. Z živalmi, namenjenimi za pleme in s plemenskimi živalmi proti koncu njihovega razplodnega obdobja življenja, je promet dovoljen, če so bili upoštevani prej naštetih pogoji. Meso teh živali se lahko označi z veterinarsko oznako, če so izpolnjeni pogoji iz 4., 5. ali 6. člena pravilnika in upoštevana karenc, določena v dovoljenju za promet z zdravilom. Promet z visoko vrednimi konji in posebno	38. Imetnik živali ne poseduje zdravila za uporabo v veterinarski medicini, ki vsebujejo estradiol 17β ali njegove estrom podobne derivate. 39. Imetnik živali, živali namenjene za pleme in plemenske živali, ki jim je veterinar dajal določene snovi s hormonskim ali tireostatskim delovanjem ter beta-agoniste, ne daje v promet za prehrano ljudi pred iztekom karence. 40. Imetnik živali skrbi, da visoko vredne konje in dirkalne ter tekmovalne konje ali konje, namenjene za razplod ali razstave,	100 100 80
--	--	--	---	--	---------------------------------

	pri govedu, ali – zdravljenje piometre pri govedu, v skladu z Direktivo 2001/82/ES. 2. Ne glede na člen 3(a) in brez vpliva na člen 2 lahko države članice dovolijo dajanje farmskim živalim zdravil za uporabo v veterinarski medicini, ki vsebujejo estradiol 17β ali njegove estrom podobne derivate, za indukcijo estrusa pri govedu, konjih, ovcah ali kozah, do 14. oktobra 2006, v skladu z Direktivo 2001/82/ES. 3. Zdravljenje lahko opravi le veterinar osebno pri živalih, ki so jasno označene. O takem zdravljenju mora odgovorni veterinar voditi evidenco. Navedeni veterinar mora evidentirati vsaj naslednje podatke v evidenci, ki je lahko v obliki, predvideni v Direktivi 2001/82/ES: – vrsta danega zdravila, – vrsta zdravljenja, – datum zdravljenja, – oznaka zdravljene živali, – datum izteka karence. Evidenca mora biti na voljo pristojnim organom, na njihovo zahtevo. Imetnikom živali je prepovedano posedovati zdravila za uporabo v veterinarski medicini, ki vsebujejo estradiol 17β ali njegove estrom podobne derivate." <i>Člen 7</i> '1. Za namene trgovine lahko države članice dovolijo dajanje na trg živali, namenjenih za plemo in plemenskih živali proti koncu njihovega razplodnega obdobja življenja, ki so bile v navedenem obdobju zdravljene v skladu s členi 4, 5 ali 5a, in lahko dovolijo tudi za Skupnost veljavno označevanje zdravstvene ustreznosti mesa, pridobljenega od takih živali, če so izpolnjeni pogoji, predpisani v členih 4, 5 ali 5a, in je bila upoštevana karenca, določena v dovoljenju za promet z zdravilom. Vendar pa je dovoljena trgovina z dragocenimi konji in zlasti dirkalnimi in tekmovalnimi konji, cirkuškimi konji in konji za vzrejo ali za razstave, vključno z registriranimi kopitarji, ki so jim bila za namene iz člena 4 dana zdravila za uporabo v veterinarski medicini, ki vsebujejo alil trenbolon ali beta-agoniste, še pred koncem karence zdravil za uporabo v veterinarski medicini, če so izpolnjeni pogoji, ki urejajo uporabo zdravil, in če sta na potrdilu o		z dirkalnimi in tekmovalnimi konji, cirkuškimi konji ali s konji, namenjenimi za razplod ali razstave, vključno z registriranimi kopitarji, katerim je bilo dano zdravilo za uporabo v veterinarski medicini, ki vsebuje alil-trenbolon ali beta-agoniste v skladu in za namene iz 4. člena tega pravilnika, je dovoljen tudi pred iztekom karence, vendar mora biti izkazano, da so izpolnjeni vsi pogoji za dajanje v promet in da je v veterinarskem spričevalu ali potnem listu, če ta vsebuje veterinarsko spričevalo, ki spremlja te živali, naveden datum in vrsta zdravljenja. Mesa in proizvodov živali, ki jim je bila dana snov z estrogenim, androgenim ali gestagenim učinkom ali beta-agonisti v skladu s tem pravilnikom, se ne sme dajati v promet za prehrano ljudi, razen če so bile zadevne živali zdravljene z zdravilom za uporabo v veterinarski medicini, ki ima dovoljenje za promet in je upoštevana določena karenca, preden so bile živali zaklane.	vključno z registriranimi kopitarji, katerim je bilo dano zdravilo za uporabo v veterinarski medicini, ki vsebuje alil-trenbolon ali beta-agoniste, spremlja veterinarsko spričevalo ali potni list, z podatki o zdravljenju. 41. Meso in proizvodi živali, ki jim je bila dana snov z estrogenim, androgenim ali gestagenim učinkom ali beta-agonisti, ne daje v promet za prehrano ljudi, razen, če je živali zdravil veterinar in je upoštevana določena karenca, preden so bile živali zaklane.	100
--	---	--	--	---	-----

	zdravstvenem stanju ali na potnem listu, ki spremlja živali, napisana vrsta in datum zdravljenja. 2. Meso ali proizvodi živali, ki so jim bile dane snovi z estrogenim, androgenim ali gestagenim delovanjem ali beta-agonisti, v skladu s farmakopejskimi določbami te direktive, ne smejo biti dani v prodajo na trg za prehrano ljudi, razen če so živali dobivale zdravila za uporabo v veterinarski medicini, ki izpolnjujejo zahteve člena 6, in če je bila pred zakolom živali upoštevana predpisana karenca.				
--	--	--	--	--	--

XI. Standard za varno hrano in krmo

PREDPIS EU	ZAHTEVE zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti	ZVEDBENI PREDPIS nacionalni predpisi Republike Slovenije in predpisi EU	ZVAJANJE ZAHTEV izvajanje zahtev iz izvedbenih nacionalnih predpisov in predpisov EU na ravni kmetijskega gospodarstva	ZAHTEVE zahteve iz izvedbenih nacionalnih predpisov in predpisov EU, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	STOPNJA KRŠITVE kršitve zahtev iz nacionalnih predpisov, izražene z oceno
UREDBA (ES) št. 178/2002 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane	Člen 14 Zahteve glede varnosti živil Živila, ki niso varna, se ne smejo dajati v promet. Člen 15 Zahteve glede varnosti krme Krma, ki ni varna, se ne sme dajati v promet ali se z njo krmiti živali za pridobivanje hrane Člen 17(1) Pristojnosti 1. Nosilci živilske dejavnosti in dejavnosti proizvodnje krme v vseh fazah pridelave, predelave in distribucije v podjetjih pod njihovim nadzorom zagotavljajo, da živila in krma izpolnjujejo zahteve živilske zakonodaje, ki veljajo za njihove dejavnosti in preverjajo izpolnjevanje teh zahtev. Člen 18 Sledljivost 1. Za vsa živila, krmo, živali za pridobivanje hrane in vse druge snovi, namenjene uporabi ali za katere se pričakuje, da se bodo uporabile v živilih ali krmu, se zagotovi sledljivost v vseh fazah pridelave, predelave in distribucije. 2. Nosilec živilske dejavnosti in dejavnosti proizvodnje krme mora biti omogočeno določiti vsako osebo, ki jim je dobavila živilo, krmo, žival za pridobivanje hrane ali snov, namenjeno uporabi ali za katero se pričakuje, da se bo uporabila v živilu ali krmu. Nosilci dejavnosti zato vzpostavijo sisteme in postopke, ki omogočajo sporočanje teh informacij pristojnim organom na njihovo zahtevo. 3. Nosilci živilske dejavnosti in dejavnosti proizvodnje krme vzpostavijo sisteme in postopke za določitev podjetij, prejemnikov njihovih proizvodov. Te podatke dajo na voljo pristojnim organom na njihovo zahtevo. 4. Živila in krma, ki se dajejo v promet ali se bodo verjetno dajali v promet v Skupnosti, se ustrezno	Uredba o izvajanju delov določenih uredb Skupnosti glede uradnega nadzora in obveznosti nosilcev dejavnosti v primarni proizvodnji živil in krme (Ur.l.RS, št. 120/2005) Zakon o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05) Uredba ES št. 852/2004 o higieni živil Uredba (ES) št. 853/2004 o posebnih higienskih pravilih za živila živalskega izvora Pravilnik o pitni vodi (Uradni list RS, št. 19/04, 35/04, 26/06 in 92/06) Zakon o krmu /ZKrm/ (Ur.l. RS, št. 13/2002, 110/2002-ZGO-1, 45/2004, 93/2005-ZVMS, 127/2006-ZKrm-1) Uredba (ES) št. 183/2005 o zahtevah glede higiene krme (UL L št. 35/05) Pravilnik o pogojih za zagotavljanje varnosti krme (Uradni list RS, št. 101/06)	ŽIVILA Zahteve se preverjajo v celotni primarni proizvodnji hrane in v naslednjih z njo povezanih postopkih: (a) prevoz, skladiščenje in ravnanje s primarnimi proizvodi na kraju proizvodnje pod pogojem, da to bistveno ne spremeni njihovih lastnosti; (b) prevoz živih živali; (c) prevoz proizvodov rastlinskega izvora, ribiških proizvodov in divjadi, z namenom njihove dostave v obrate za nadaljnjo predelavo. Sledljivost živil: Nosilci dejavnosti pridelave živil rastlinskega porekla vzpostavijo sisteme in postopke za določitev, prejemnikov njihovih proizvodov. Te podatke dajo na voljo pristojnim organom na njihovo zahtevo. KRMA Zahteve se preverjajo v celotni primarni proizvodnji krme in v naslednjih z njo povezanih postopkih: (a) prevoz, skladiščenje in ravnanje s primarnimi proizvodi na kraju proizvodnje; (b) prevoz primarnih proizvodov z mesta proizvodnje v obrat;	42. Gospodarski prostori, naprave in delovna oprema, ki se uporabljajo v primarni rastlinski ali živalski pridelavi (proizvodnji) in primarni proizvodnji krme so čisti, urejeni in vzdrževani po običajnih načelih kmetovanja, ki jih upošteva preudaren kmet v zadevni regiji.. Zahteva se ne preverja v navzkrižni skladnosti do sprejetja Smernic dobre higienske prakse v primarni pridelavi in Smernic dobre higienske prakse v primarni pridelavi krme in krmljenja živali (v nadaljnjem besedilu tega standarda: Smernice). 43. Zagotovljena je higiena delovnih postopkov pri primarni proizvodnji živil in krme, prevozu in skladiščenju rastlinskih in živalskih proizvodov (živil rastlinskega in živalskega izvora ter krme). Zahteva se ne preverja v navzkrižni skladnosti do sprejetja	Do sprejetja Smernic 0 Po sprejetju Smernic 10 Do sprejetja Smernic 0 Po sprejetju Smernic 10

	označijo ali opredelijo za lažjo sledljivost z ustrezno dokumentacijo ali informacijami skladno z ustreznimi zahtevami posebnih določb. Člen 19 Odgovornosti za živila: nosilci živilske dejavnosti 1. Če nosilec živilske dejavnosti presodi ali utemeljeno meni, da živilo, ki ga je uvozil, pridelal, predelal, proizvedel ali distribuiral, ni v skladu z zahtevami varnosti živil, takoj sproži postopke za umik zadevnega živila iz prometa, če živilo ni več pod neposrednim nadzorom tega začetnega nosilca živilske dejavnosti, ter o tem obvesti pristojne organe. Če je proizvod morda že lahko v rokah potrošnika, nosilec živilske dejavnosti učinkovito in natančno obvesti potrošnike o razlogih za umik živila in po potrebi odpokliče že dobavljene izdelke, če drugi ukrepi ne zadoščajo za doseganje visoke ravni varovanja zdravja. 2. Nosilec živilske dejavnosti, odgovoren za dejavnosti prodaje na drobno ali distribucije, ki ne vplivajo na pakiranje, označevanje, varnost in neoporečnost teh živil, v mejah svoje vsakokratne dejavnosti sproži postopke za umik iz prometa proizvodov, ki niso v skladu z zahtevami varnosti živil, in sodeluje ter prispeva k varnosti živil s posredovanjem ustreznih informacij, potrebnih za sledljivost živila, ter sodeluje pri ukrepih, ki jih sprejmejo pridelovalci, predelovalci, proizvajalci in/ali pristojni organi. 3. Nosilec živilske dejavnosti mora takoj obvestiti pristojne organe, če presodi ali utemeljeno meni, da živilo, ki ga je dal v promet, lahko škodi zdravju ljudi. Nosilci dejavnosti obvestijo pristojne organe o ukrepih, sprejetih za preprečevanje tveganja za končnega potrošnika, in nikomur ne preprečujejo ali ga odvrtačajo od sodelovanja s pristojnimi organi v skladu z nacionalno zakonodajo in pravno prakso, kadar to lahko prepreči, zmanjša ali odpravi tveganje, povezano z živilom. 4. Nosilci živilske dejavnosti sodelujejo s pristojnimi organi pri sprejetih ukrepih za preprečevanje ali zmanjševanje tveganja, povezanega z živilom, ki ga dobavljajo ali so ga dobavili. Člen 20 Odgovornosti za krmo: nosilci dejavnosti proizvodnje krme 1. Če nosilec dejavnosti proizvodnje krme presodi ali utemeljeno meni, da krma, ki jo je uvozil, pridelal, predelal, proizvedel ali distribuiral, ne izpolnjuje zahtev varnosti krme, takoj sproži postopke za umik zadevne	Pravilnik o pogojih za proizvodnjo, promet in uporabo medicirane krme (Uradni list RS, št. 114/03) Pravilnik o preventivnih ukrepih v zvezi s transmisivnimi spongiformnimi encefalopatijami (Uradni list RS, št. 28/04) Uredba (ES) št. 999/2001 o določitvi predpisov za preprečevanje, nadzor in izkoreninjenje nekaterih transmisivnih spongiformnih encefalopatij z dopolnitvami 7. člen in Priloga IV Pravilnik o kakovosti, označevanju in pakiranju krme v prometu (Uradni list RS, št. 34/03, 83/04, 110/05, 80/06) Pravilnik o sledljivosti prometa in uporabe ter shranjevanju veterinarskih zdravil (Ur.l. RS, št 53/2006)	(c) mešanje krme za izključne potrebe lastnega gospodarstva, brez uporabe dodatkov, razen dodatkov za siliranje. (d) krmljenje živali namenjenih za proizvodnjo hrane za namen dajanja na trg. Sledljivost krme: Za vso krmo namenjeno živalim za pridobivanje hrane mora nosilec dejavnosti biti sposoben določiti vsako osebo, ki mu je dobavila krmo. Nosilci dejavnosti proizvodnje krme vzpostavijo sisteme in postopke za določitev prejemnikov njihovih proizvodov. Te podatke dajo na voljo pristojnim organom na njihovo zahtevo. Določbe o higieni živil in krme Nosilci primarne proizvodnje krme in živil morajo, kolikor je to mogoče, zagotoviti, da so primarni proizvodi zaščiteni pred kontaminacijo, ob upoštevanju kakršnih koli postopkov njihove nadaljnje predelave. V ta namen morajo nosilci primarne proizvodnje živil in krme sprejeti vse potrebne ukrepe za: (a) vzdrževanje čistoče vseh objektov, naprav, opreme, posode, zabojev in vozil (plovil), ki se uporabljajo pri primarni proizvodnji in pri krmljenju ter po potrebi za primeren način njihovega razkuževanja po čiščenju; (b) zagotovitev higienske proizvodnje, prevoza in skladiščenja ter čistočo rastlinskih proizvodov; (c) uporabo pitne vode ali čiste	Smernic. 44. Nosilci dejavnosti pridelave živil rastlinskega izvora imajo vzpostavljen sistem za določitev prejemnikov njihovih proizvodov (kmetijskih pridelkov), razen v primeru dobave teh živil neposredno končnemu potrošniku. 45. Za pranje primarnih proizvodov in opreme, ki prihaja v neposredni stik s primarnimi proizvodi, se uporablja pitna oziroma čista voda. Uporaba vode iz zasebnih vodovodov in vodnjakov je dovoljena, če so izpolnjene minimalne predpisane zahteve, odvisno od namena njene uporabe, oziroma njena uporaba ni v nasprotju s priporočili lokalne skupnosti. Zahteva se ne preverja v navzkrižni skladnosti do sprejetja Smernic dobre higienske prakse v primarni pridelavi. 46. Za vso krmo namenjeno živalim za pridobivanje hrane nosilec dejavnosti zagotavljajo sledljivost dobavljene krme. 47. Nosilci dejavnosti proizvodnje krme imajo vzpostavljen sistem za določitev prejemnikov njihovih proizvodov (krme). 48. Osebe, ki ravnaajo s primarnimi proizvodi, nimajo zdravstvenih težav (okužb prebavil, gnojnih ran ipd.), ki bi lahko vplivale na varnost primarnih proizvodov. 49. Gospodarstvo izvaja osnovo zaščito pred škodljivci s tem, da odpravlja pogoje, ki omogočajo razvoj škodljivcev, po potrebi nastavlja vabe in preprečuje dostop škodljivcev živil in krme, opreme in naprav, kjer se z njimi skladišči.	20 Do sprejetja Smernic 0 Po sprejetju Smernic 10 20 20 20 10
--	--	---	--	---	--

	krme s trga in o tem obvesti pristojne organe. V teh okoliščinah ali v primeru člena 15(3), tj. kadar serija, partija ali pošiljka ne izpolnjuje zahtev varnosti krme, se ta krma uniči, če pristojni organ ne določi drugače. Nosilec dejavnosti učinkovito in natančno obvesti uporabnike krme o vzroku za njen umik in po potrebi odpokliče že dobavljene izdelke, če drugi ukrepi ne zadoščajo za doseganje visoke ravni varovanja zdravja. 2. Nosilec dejavnosti proizvodnje krme, odgovoren za dejavnosti prodaje na drobno ali distribucije, ki ne vplivajo na pakiranje, označevanje, varnost in neoporečnost te krme, v mejah svoje vsakokratne dejavnosti sproži postopke za umik iz prometa proizvodov, ki niso v skladu z zahtevami varnosti krme, in sodeluje ter prispeva k varnosti krme s posredovanjem ustreznih informacij, potrebnih za sledljivost krme, ter sodeluje v ukrepih, ki jih sprejmejo pridelovalci, predelovalci, proizvajalci in/ali pristojni organi. 3. Nosilec dejavnosti proizvodnje krme mora takoj obvestiti pristojne organe, če presodi ali utemeljeno meni, da krma, ki jo je dal v promet, ne izpolnjuje zahtev varnosti krme. Pristojne organe obvesti o sprejetih ukrepih za preprečitev tveganja pri uporabi take krme in nikomur ne preprečuje ali ga odvrča od sodelovanja s pristojnimi organi v skladu z nacionalno zakonodajo in pravno prakso, kadar to lahko prepreči, zmanjša ali odpravi tveganje, povezano s krmo. 4. Nosilci dejavnosti proizvodnje krme sodelujejo s pristojnimi organi pri ukrepih, sprejetih za preprečevanje ali zmanjševanje tveganja, povezanega s krmo, ki jo dobavljajo ali so jo dobavili.		vode, kadar koli je to potrebno za preprečitev kontaminacije; (d) zagotovitev, da je osebje, ki ravna z živali, zdravo in da pozna zdravstvena tveganja; (e) preprečevanje, kolikor je to mogoče, da bi živali in škodljivci povzročili kontaminacijo; (f) preprečevanje pojava bolezni, ki se s primarnimi proizvodi živalskega izvora prenašajo na ljudi; (g) tak način ravnanja in skladiščenja s snovmi, ki lahko predstavljajo tveganje, da varnost je varnost živil in krme zagotovljena. Vodenje evidenc za živila Nosilci primarne proizvodnje morajo voditi evidence, ki se nanašajo na ukrepe, sprejete za nadzor tveganj v primarni proizvodnji. Te evidence morajo biti na razpolago pristojnim organom in nosilcu živilske dejavnosti, ki izvaja nadaljnje postopke obdelave, predelave in distribucije primarnih proizvodih. Nosilci primarne proizvodnje morajo voditi naslednje evidence o: (a) uporabi fitofarmaceutskih sredstev in biocidov pri proizvodnji rastlinskih proizvodov (b) vsakem pojavu škodljivcev ali bolezni, ki lahko vplivajo na varnost rastlinskih proizvodov; (c) vrsti in izvoru krme, ki jo dajejo živalim; (d) zdravlilih za uporabo v veterinarski medicini, medicirani krmu ali drugih sredstvih, danih živalim, datumih dajanja in karencah;	50. V primeru suma pojava bolezni, ki se s primarnimi proizvodi živalskega izvora prenaša na ljudi, mora imetnik živali obvestiti veterinarsko organizacijo. 51. Rokovanje in skladiščenje snovi, ki lahko predstavljajo tveganje za varnost živil in krme, mora biti v skladu z veljavno zakonodajo. 52. Na kmetijskem gospodarstvu se vodijo predpisane evidence, ki so v skladu z zahtevami za posamezno vrsto primarne proizvodnje živil in krme.	20 20 10
--	--	--	---	--	-------------------------------

			(e) rezultatih vseh analiz, pomembnih za zdravje ljudi, opravljenih na živalih ali rastlinah; (f) vseh poročilih o preverjanjih, opravljenih na živalih in živalskih proizvodih. (g) ukrepih za nadzor nevarne kontaminacije, ki bi izvirala iz zraka, zemlje, vode, gnojil, proizvodov za zaščito rastlin, biocidov, veterinarskih zdravil in iz ravnanja z odpadki in odlaganja odpadkov in (h) ukrepih, ki se nanašajo na zdravje rastlin in živali ter na okolje, ki vplivajo na varnost krme, vključno s programi za spremljanje in nadzor bolezni živali, in prenašalce bolezni v živalih. Vodenje evidenc za krmo Nosilci dejavnosti poslovanja s krmo morajo zlasti voditi evidence o: a) morebitni uporabi proizvodov za zaščito rastlin in biocidov; (b) uporabi genetsko spremenjenih semen; (c) morebitnem pojavu škodljivcev ali bolezni, ki lahko vpliva na varnost primarnih proizvodov; (d) rezultatih vseh analiz, izvedenih na vzorcih, odvzetih iz primarnih proizvodov, ali drugih vzorcih, odvzetih za diagnostične namene, ki so pomembni za varnost krme. (e) viru in količini vseh surovin za krmo ter namembnem kraju in količini vse proizvedene krme. Nosilci dejavnosti lahko nabavljajo krmo samo iz obratov, ki so registrirani ali odobreni pri pristojnih organih, razen v primeru, ko se registracija v skladu z Uredbo 183/2005 ES ne zahteva.		
--	--	--	--	--	--

			Proizvodi za prehrano živali, ki se uporabljajo za prehrano živali ne smejo predstavljati nevarnosti za zdravje ljudi, živali in okolje ali škodljivo vplivati na proizvodnost rejnih živali. Varnost krme je zagotovljena, če izpolnjuje naslednje kriterije za zagotavljanje varnosti: 1. količina nezaželenih snovi ne presega maksimalne dovoljene vsebnosti, določene v Prilogi 1 pravilnika ki ureja varnost krme 2. ustrezajo minimalnim mikrobiološkim kriterijem 3. ne vsebujejo snovi, katerih uporaba je prepovedana z Odločbo Komisije 217/2004/ES z dne 1. marca 2004 o sprejemu seznama snovi, katerih promet ali uporaba je za namene prehrane živali prepovedana (UL L št. 67, z dne 5. 3. 2004, str. 31); 4. ne vsebujejo krmnih dodatkov ali zdravil, ki nimajo dovoljenja za promet v Republiki Sloveniji ali dovoljenja za uporabo pri določeni vrsti ali kategoriji živali; 5. če stopnja radioaktivne kontaminacije ne presega vrednosti, določene s predpisi Skupnosti. V prometu in uporabi je lahko samo medicirana krma, ki je proizvedena	
--	--	--	---	--

			v skladu s pravilnikom, ki ureja proizvodnjo, promet in uporabo medicirane krme.		
--	--	--	---	--	--

XII. Standard za preprečevanje širjenja bolezni

PREDPIS EU	ZAHTEV Zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti	NACIONALNI PREDPIS Nacionalni predpisi Republike Slovenije, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU	IZVAJANJE ZAHTEV Izvajanje zahtev iz nacionalnih predpisov na ravni kmetijskega gospodarstva	ZAHTEV Zahteve iz nacionalnih predpisov, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	STOPNJA KRŠITVE
UREDBA (ES) ŠT. 999/2001 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 22. maja 2001 o določitvi predpisov za preprečevanje, nadzor in izkoreninjenje nekaterih transmisivnih spongiformnih encefalopatij	Člen 7 Prepovedi v zvezi s krmljenjem živali 1. Prepovedano je krmljenje prežvekovalcev z beljakovinami, pridobljenimi iz živali iz vrst sesalcev. 2. Prepoved iz odstavka 1 zajema tudi živali in proizvode živalskega izvora v skladu s točko 1 Priloge IV. 3. Odstavka 1 in 2 se uporabita brez poseganja v določbe iz točke 2 Priloge IV.	Zakon o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05) 28. in 33. člen Pravilnik o preventivnih ukrepih v zvezi s transmisivnimi spongiformnimi encefalopatijami (Uradni list RS, št. 28/04) Pravilnik o pogojih za zagotavljanje varnosti krme (Uradni list RS, št. 101/06, 70/07)	Prepovedano je krmljenje prežvekovalcev z beljakovinami, pridobljenimi iz živali iz vrst sesalcev KRMLJENJE ŽIVALI Razširitev prepovedi skladno s členom 7 (1) 1. Prepoved, predvidena v členu 7(1), se razširi na dajanje: (a) naslednjih snovi farmsko gojenim živalim, z izjemo mesojedih živali, ki se gojijo za kožuh, (a) predelane živalske beljakovine; (b) želatine, pridobljene iz prežvekovalcev; (c) krvnih proizvodov; (d) hidrolizirane beljakovine; (e) dikalcijevega fosfata in trikalcijevega fosfata živalskega izvora; (f) krmila, ki vsebujejo beljakovine, našete v točkah (a) do (e); (b) živalskih beljakovin in krmil, ki vsebujejo takšne beljakovine, prežvekovalcem. 2. I. Odstopanja od prepovedi skladno s členom 7(1) in (2) in posebni pogoji za uporabo takšnih odstopanj. A. Prepovedi, predvidene v členu 7(1) in (2), se ne uporabljajo za: (a) krmljenje neprežvekovalcev s proteini iz (i), (ii) in (iii) in s krmili, pridobljenimi iz takšnih beljakovin,	54. Prežvekovalci se ne krmijo z beljakovinami, pridobljenimi iz živali iz vrst sesalcev. 55. Farmskih živali se ne krmijo s predelanimi živalskimi beljakovinami, razen izjem iz Priloge VI Uredbe 999/2001.	100
					10

			pod pogojem, da so bile te beljakovine predelane, kjer je primerno, skladno s členom 19 Uredbe (ES) št. 1774/2002: (i) ribja moka, skladno s pogoji, predpisanimi v točki B; (ii) hidrolizirane beljakovine, pridobljene iz neprežvekovalcev ali kož prežvekovalcev, v skladu s pogoji iz točke C; (iii) dikalcijev fosfat in trikalcijev fosfat, v skladu s pogoji, določenimi v točki D; (b) krmljenje prežvekovalcev s proteini iz (i), (ii) in (iii) in s proizvodi, pridobljenimi iz takšnih beljakovin, pod pogojem, da so bile te beljakovine predelane, kjer je primerno, skladno z določbami v členu 19 Uredbe (ES) št. 1774/2002: (i) mleko, proizvodi na osnovi mleka in kolostrum; (ii) jajca in proizvodi iz jajc; (iii) želatina, pridobljena iz neprežvekovalcev; (c) krmljenje rib s krvnimi proizvodi in krvno moko, pridobljeno iz neprežvekovalcev, pod pogojem, da so bile te beljakovine predelane, kjer je primerno, skladno s členom 19 Uredbe (ES) št. 1774/2002 in s krmili, pridobljenimi iz takšnih beljakovin v skladu s pogoji, določenimi v točki E.		
	NADZOR IN IZKORENINJENJE TSE <i>Člen 11</i> Prijavljanje Brez poseganja v Direktivo 82/894/EGS države članice zagotovijo, da se pristojnim organom takoj prijavi žival, za katero se sumi, da je okužena s TSE Države članice redno obveščajo druga drugo in Komisijo o prijavljenih primerih	Zakon o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05) 17. člen in 26. člen Pravilnik o preventivnih ukrepih v zvezi s transmisivnimi spongiformnimi encefalopatijami (Uradni list RS, št. 28/04)	17. člen (pojav bolezni oziroma suma bolezni) (1) Če se pojavi bolezen ali se pojavijo znaki, na podlagi katerih se sumi, da je žival zbolela ali poginila za boleznijo, mora imetnik živali to takoj na predpisan način sporočiti veterinarski organizaciji. (2) Imetnik živali mora do prihoda veterinarja oziroma veterinarke zavarovati ter preprečiti	56. Imetnik živali prijavi sum bolezni veterinarski organizaciji in prijavi pogin živali.	50

	TSE Pristojni organ nemudoma izvede ukrepe, predpisane v členu 12 te uredbe, skupaj z vsemi drugimi potrebnimi ukrepi		drugim osebam in živalim dostop do prizadete živali, črede, jate, čebelnjaka oziroma trupla poginule živali. (3) Podrobnejši način sporočanja iz prvega odstavka tega člena predpiše minister. 26. člen (trupla poginulih živali in VHS) (1) Imetniki živali oziroma druge fizične in pravne osebe morajo na predpisan način prijaviti pogin živali oziroma truplo živali organizaciji, ki izvaja veterinarsko higiensko službo (v nadaljnjem besedilu: VHS) kot javno službo v skladu s predpisi, ki urejajo veterinarske dejavnosti, in ji truplo poginule živali predati. Pred oddajo trupla morajo imetniki z njim ravnati na predpisan način.		
	<i>Člen 12</i> Ukrepi pri živalih, pri katerih obstaja sum TSE Za vsako žival, pri kateri obstaja sum, da je okužena z TSE, je odrejena uradna omejitev gibanja, dokler niso znani rezultati kliničnega in epidemiološkega pregleda, ki ga izvede pristojni organ, ali dokler ni pokončana za laboratorijske preiskave pod uradnim nadzorom Če obstaja sum BSE pri živali iz vrst govedi na gospodarstvu v državi članici, se vse druge živali iz vrst govedi na tem gospodarstvu podredijo uradni omejitvi gibanja, dokler niso na voljo rezultati preiskav. Če obstaja sum BSE pri eni živali iz vrst ovac ali koz na gospodarstvu v državi članici na podlagi objektivnih dokazov, kakršni so rezultati testov, ki lahko	Zakon o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05) členi 17 – 18. člen. Pravilnik o preventivnih ukrepih v zvezi s transmisivnimi spongiformnimi encefalopatijami (Uradni list RS, št. 28/04)	17. člen (pojav bolezni oziroma suma bolezni) (1) Če se pojavi bolezen ali se pojavijo znaki, na podlagi katerih se sumi, da je žival zbolela ali poginila za boleznijo, mora imetnik živali to takoj na predpisan način sporočiti veterinarski organizaciji. (2) Imetnik živali mora do prihoda veterinarja oziroma veterinarke zavarovati ter preprečiti drugim osebam in živalim dostop do prizadete živali, črede, jate, čebelnjaka oziroma trupla poginule živali. (3) Podrobnejši način sporočanja iz prvega odstavka tega člena predpiše minister. 1. 18. člen	57. Imetnik živali izvaja predpisane ukrepe ob sumu bolezni TSE.	100

	praktično razločujejo med različnimi oblikami TSE, se vse druge živali iz vrst ovac in koz na gospodarstvu podredijo uradni omejitvi gibanja, dokler niso na voljo rezultati preiskav. Če obstaja dokaz, da gospodarstvo, kjer je bila žival prisotna ob sumu na BSE, verjetno ni gospodarstvo, na katerem bi žival lahko bila izpostavljena BSE, pristojni organ lahko odloči, da se uradni omejitvi gibanja podredi le žival, pri kateri obstaja sum okužbe. Če menijo, da je potrebno, pristojni organ lahko odloči, da se uradnemu nadzoru podredijo tudi druga gospodarstva ali pa le izpostavljeno gospodarstvo, odvisno od razpoložljivih epidemioloških informacij. Skladno s postopkom iz člena 24(2) in z odstopanjem od zahtev drugega, tretjega in četrtega pododstavka tega odstavka, je lahko država članica oproščena uporabe uradnih omejitev premikov živali, če uporabi ukrepe, ki zagotavljajo enakovredno zaščito. 2. Če pristojni organ oblasti ugotovi, da ni mogoče izključiti možnosti okužbe z eno od oblik TSE, je treba žival pokončati, če je še živanjenе možgane in vsa druga tkiva, ki jih določi pristojni organ, je treba odstraniti in poslati v uradno odobreni laboratorij, nacionalni referenčni laboratorij, predviden v členu 19(1), ali v referenčni laboratorij Skupnosti, predviden v členu 19(2), na preglede v skladu z laboratorijskimi metodami, določenimi v členu 20. 3. Vsi deli trupa živali, za katero je postavljen sum TSE, vključno s kožo, se zadržijo pod uradnim nadzorom, dokler ni ugotovljena negativna diagnoza, ali pa se uničijo v skladu s točko 3 ali 4 Priloge V. 4. Pravila za izvajanje tega člena se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 24(2).		(ugotovitev bolezni) (1) Veterinar oziroma veterinarica, določena s predpisi, ki urejajo veterinarske dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: veterinar), ki posumi na bolezen iz prvega odstavka 15. člena, mora s pisnim navodilom v dnevniku veterinarskih posegov določiti predpisane veterinarske ukrepe, o tem na predpisan način obvestiti VURS ter poskrbeti, da se sum na bolezen potrdi ali ovrže oziroma ugotovi vzrok pogina živali. Veterinar mora izvesti vse potrebne ukrepe, da sam ne predstavlja vira raznosa bolezni. Pisno navodilo je za imetnika živali obvezno. (2) Podrobnejši način obveščanja VURS, ukrepe veterinarja, način prevoza materiala in ugotavljanja bolezni ter način financiranja predpiše minister.		
	Člen 13 Ukrepi po potrditvi prisotnosti TSE		20. člen (ukrepi)	58. Imetnik živali izvaja	100

	1. Ko je uradno potrjena prisotnost TSE, je treba kar najhitreje uporabiti naslednje ukrepe: vsi deli trupa živali se popolnoma uničijo v skladu s Prilogo V razen snovi, ki se zadržijo za evidenco v skladu s poglavjem B, III, 2 Priloge III (b) opravi se poizvedba za ugotavljanje vseh ogroženih živali v skladu s točko 1 Priloge VII; c) vse živali in proizvodi živalskega izvora iz točke 2 Priloge VII, ki so bili ugotovljeni kot ogroženi s poizvedbo iz (b), se pokončajo in popolnoma uničijo v skladu s točkama 3 in 4 Priloge V. Z odstopanjem od tega odstavka lahko države članice uporabijo ukrepe, ki ponujajo enakovredno stopnjo zaščite, če so ti ukrepi predhodno odobreni v skladu s postopkom iz člena 24(2). 2. Do izvedbe ukrepov iz odstavka 1(b) in (c) se gospodarstvo, na katerem je bila žival navzoča, ko je bila potrjena prisotnost TSE, podredi uradnemu nadzoru, vse premike živali, dovzetnih za TSE, in proizvodov živalskega izvora, pridobljenih iz njih, z gospodarstva ali na gospodarstvo pa mora odobriti pristojni organ, zato da se zagotovi neposredna sledljivost in identifikacija zadevnih živali in proizvodov živalskega izvora. Če obstaja dokaz, da gospodarstvo, na katerem je bila okužena žival prisotna ob potrditvi TSE, po vsej verjetnosti ni gospodarstvo, na katerem je bila žival izpostavljena TSE, pristojni organ lahko odloči, da se uradnemu nadzoru podredita obe gospodarstvi ali le izpostavljeno gospodarstvo. 3. Države članice, ki so izvedle nadomestni program z enakovredno zaščito, predvideno v petem pododstavku člena 12(1), so lahko z odstopanjem od zahtev iz odstavka 1(b) in (c) oproščene, v skladu s postopkom iz člena 24(2), zahteve po uporabi uradnih omejitev premikov živali ter zahteve po pokončanju in uničenju živali. 4. Lastniki nemudoma prejmejo	Zakon o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05) 20. člen Pravilnik o preventivnih ukrepih v zvezi s transmisivnimi spongiformnimi encefalopatijami (Uradni list RS, št. 28/04)	(1) Ko se ugotovi bolezen in za čas trajanja nevarnosti, uradni veterinar glede na bolezen odredi predpisane ukrepe ter poroča na predpisan način. (2) Natančnejši ukrepi za ugotavljanje, preprečevanje širjenja in zatiranja bolezni, pogoji za prenehanje veljave ukrepov zaradi bolezni ter način poročanja in obveščanja so določeni s predpisi Skupnosti oziroma jih predpiše minister, če predpisi Skupnosti ne določajo drugače. Ukrepi TSE so predpisani v 13. členu Uredbe 999/2001 in prilogi VII.	predpisane ukrepe po potrditvi TSE	
--	---	---	--	---	--

	odškodnino za izgubo živali, ki so bile pokončane, ali proizvode živalskega izvora, ki so bili uničeni v skladu s členom 12(2) ter odstavkom 1(a) in (c) tega člena 5. Brez poseganja v Direktivo 82/894/EGS se obveščanje Komisije o potrjeni prisotnosti katere koli oblike TSE razen BSE izvaja na letni osnovi. 6. Pravila za izvajanje tega člena se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 24(2).				
	DAJANJE NA TRG IN IZVOZ <i>Člen 15</i> Žive živali, njihovo seme, zarodki in jajčne celice 1. Dajanje na trg ali po potrebi izvoz živali iz vrst govedí, ovac ali koz in njihovega semena, zarodkov in jajčnih celic se izvajata pod pogoji, določenimi v Prilogi VIII, ali pri uvozu pod pogoji, določenimi v Prilogi IX. Žive živali in njihove zarodke in jajčne celice morajo spremljati ustrezna spričevala o zdravstvenem stanju, kakor jih zahteva zakonodaja Skupnosti, v skladu s členom 17 ali pri uvozu v skladu s členom 18. 2. Dajanje na trg potomstva prve generacije, semena, zarodkov in jajčnih celic živali, pri katerih je obstajal ali bil potrjen sum TSE, se podredi pogojem, določenim v poglavju B Priloge VIII. 3. Pravila za izvajanje tega člena se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 24(2)	Zakon o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05) 9. člen Pravilnik o preventivnih ukrepih v zvezi s transmisivnimi spongiformnimi encefalopatijami (Uradni list RS, št. 28/04)	9. člen (pogoji za premike) (1) Nekomercialni premiki se izvajajo v skladu s pogoji, ki so določeni s predpisi Skupnosti oziroma jih predpiše minister, če predpisi Skupnosti ne določajo drugače. V primeru sprejema državnega programa izkoreninjenja določene bolezni za pridobitev posebnega statusa glede zdravstvenega stanja (v nadaljnjem besedilu: status), lahko minister predpiše dodatne oziroma posebne pogoje za tovrstne premike. (2) Promet z živalmi se izvaja v skladu s pogoji, ki jih predpiše minister, če ni s predpisi Skupnosti določeno drugače. V primeru sprejema državnega programa izkoreninjenja določene bolezni za pridobitev statusa lahko minister predpiše dodatne oziroma posebne pogoje prometa. (3) Trgovanje z živalmi se izvaja pod pogoji, ki jih predpiše minister v skladu s predpisi Skupnosti. Glede določenih bolezni je za trgovanje potrebno izpolnjevati tudi pogoje glede statusov iz 15. člena tega zakona, dodatna jamstva ali druge predpisane pogoje, ki se lahko nanašajo na državo, regijo, gospodarstvo, čredo ali žival. (4) Premik živali in proizvodov je	59. Rejec pri dajanju živali na trg upošteva predpisane pogoje za premike živali iz 9. člena Zakona o veterinarskih merilih skladnosti in Uredbe 999/2001.	50

			dovoljen samo, če v izvorni državi ali regiji oziroma na gospodarstvu izvora na teritoriju Skupnosti ni omejitev pri trgovanju oziroma niso uvedeni zaščitni ukrepi zaradi bolezni živali. Bolezni živali, zaradi katerih se lahko uvedejo omejitve pri trgovanju oziroma se zaradi njih uvedejo zaščitni ukrepi, ter območja, kjer veljajo omejitve oziroma zaščitni ukrepi, so določeni s predpisi Skupnosti. (5) Bolezni in območja ter dodatni in posebni pogoji so določeni s predpisi Skupnosti oziroma jih predpiše minister, če ni s predpisi Skupnosti določeno drugače. (6) Izvoz se do izstopne točke s teritorija EU odvija v skladu s pogoji, ki veljajo za trgovanje, po izstopu pa se s pošiljkami ravna, kot je to določeno v predpisih namembne oziroma tranzitnih držav izven teritorija EU. Uredba 999/2001 15 člen in Priloga VII in Priloga IX.		
--	--	--	--	--	--

XIII. Standard za prijavo bolezni slinavke in parkljevke

PREDPIS EU	ZAhteVE	NACIONALNI PREDPIS	ZVAJANJE ZAhtEV	ZAhteVE	STOPNJA KRŠITVE
	zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti	nacionalni predpisi Republike Slovenije, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU	izvajanje zahtev iz nacionalnih predpisov na ravni kmetijskega gospodarstva	zahteve iz nacionalnih predpisov, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	kršitve zahtev iz nacionalnih predpisov, izražene z oceno
DIREKTIVA SVETA 2003/85/ES z dne 29. septembra 2003 o ukrepih Skupnosti za obvladovanje slinavke in parkljevke, ki razveljavljajo Direktivo 85/511/EGS in odločbe 89/531/EGS in 91/665/EGS ter spreminja Direktivo 92/46/EGS	<i>Člen 3</i> Prijavljanje slinavke in parkljevke 1. Države članice zagotovijo, da: (a) pristojni organ slinavko in parkljevko uvrsti med obvezno prijavljive bolezni; (b) lastnik ali vsakdo, ki skrbi za živali, spremlja živali ali skrbi zanje med prevozom, pristojni organ ali uradnega veterinarja takoj uradno obvesti o prisotnosti ali sumu prisotnosti slinavke in parkljevke, in živali, okužene s slinavko in parkljevko ali za katere obstaja sum, da so okužene, nastani ločeno od živali dovzetnih vrst, za katere obstaja tveganje, da bi se okužile ali kontaminirale z virusom slinavke in parkljevke; (c) veterinarji praktiki, uradni veterinarji, vodstveno osebje veterinarskih ali drugih uradnih ali zasebnih laboratorijev ter vsaka oseba, ki je pri svoji poklicni dejavnosti v stiku z živalmi dovzetnih vrst ali s proizvodi, pridobljenimi iz omenjenih živali, takoj obvezno uradno obvestijo pristojni organ o vsakem sumu ali prisotnosti slinavke in parkljevke, o katerih so obveščeni še pred uradnim posegom v okviru te direktive. 2. Brez poseganja v obstoječo zakonodajo Skupnosti o prijavljanju izbruhov živalskih bolezni, mora država članica, na katere ozemlju je potrjen izbruh slinavke in parkljevke ali primarni primer slinavke in parkljevke pri divjih živalih, prijaviti bolezen ter poslati podatke in pisna poročila Komisiji in drugim državam članicam v skladu s Prilogo II.	Pravilnik o ukrepih za nadzor, zatiranje in preprečevanje širjenja slinavke in parkljevke (Uradni list RS, št.28/04)	Lastnik ali vsakdo, ki skrbi za živali, spremlja živali ali skrbi zanje med prevozom, pristojni organ ali uradnega veterinarja takoj uradno obvesti o prisotnosti ali sumu prisotnosti slinavke in parkljevke, in živali, okužene s slinavko in parkljevko ali za katere obstaja sum, da so okužene, nastani ločeno od živali dovzetnih vrst, za katere obstaja tveganje, da bi se okužile ali kontaminirale.	60. Imetnik živali vsak sum kužne bolezni pri živalih prijavi veterinarski organizaciji.	100

XIV. Standard za prijavo bolezn svinjske kuge

PREDPIS EU	ZAhteVE	NACIONALNI PREDPIS	ZVAJANJE ZAhteV	ZAhteVE	STOPNJA KRŠITVE
	zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti	nacionalni predpisi Republike Slovenije, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU	izvajanje zahtev iz nacionalnih predpisov na ravni kmetijskega gospodarstva	zahteve iz nacionalnih predpisov, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	kršitve zahtev iz nacionalnih predpisov, izražene z oceno
DIREKTIVA SVETA 2002/60/ES z dne 27. junija 2002 o določitvi posebnih ukrepov za nadzor nad afriško prašičjo kugo in o spremembi Direktive 92/119/EGS v zvezi z nalezljivo ohromelostjo prašičev in afriško prašičjo kugo	<i>Člen 3</i> Prijavljanje afriške prašičje kuge (1) Države članice morajo zagotoviti, da se pristojnemu organu obvezno in nemudoma prijavi pojav ali sum na afriško prašičjo kugo. Ne glede na dosedanje predpise Skupnosti o prijavljanju izbruhov živalskih bolezni, mora država članica, na ozemlju katere se potrdi afriška prašičja kuga: (a) prijaviti bolezen in posredovati Komisiji in drugim državam članicam v skladu s Prilogo I podatke o: – izbruhih afriške prašičje kuge, ki so potrjeni na gospodarstvih, – primerih afriške prašičje kuge, ki so potrjeni na klavnici ali prevoznih sredstvih, – primarnih pojavih afriške prašičje kuge, ki so potrjeni pri divjih prašičih, – rezultatih epizootiološke poizvedbe izvedene v skladu s členom 8; (b) v skladu s členom 16(3)(a) in (4) posredovati podatke Komisiji in drugim državam članicam o nadaljnjih potrjenih primerih afriške prašičje kuge pri divjih prašičih na okuženem območju.	Pravilnik o ukrepih za ugotavljanje, preprečevanje in zatiranje afriške prašičje kuge (Uradni list RS, št. 25/04)	Vsak pojav ali sum o afriški prašičji kugi je treba nemudoma javiti VURS.	61. Imetnik živali vsak sum kužne bolezni pri živalih prijavi veterinarski organizaciji.	100

XV. Standard za prijavo bolezni modrikastega jezika

PREDPIS EU	ZAhteVE	NACIONALNI PREDPIS	ZVAJANJE ZAhteV	ZAhteVE	STOPNJA KRŠITVE
	zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti	nacionalni predpisi Republike Slovenije, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU	izvajanje zahtev iz nacionalnih predpisov na ravni kmetijskega gospodarstva	zahteve iz nacionalnih predpisov, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	kršitve zahtev iz nacionalnih predpisov, izražene z oceno
Direktiva Sveta 2000/75/ES z dne 20. novembra 2000 o določitvi posebnih določb za boj zoper in izkoreninjenje bolezni modrikastega jezika	Člen 3 Države članice zagotovijo da se pristojni organ obvezno takoj obvesti, če obstaja sum prisotnosti virusa bolezni modrikastega jezika ali če je prisotnost virusa potrjena.	Pravilnik o ukrepih za ugotavljanje, preprečevanje in zatiranje bolezni modrikastega jezika – bluetongue *(Uradni list RS, št. 23/04)	Vsak pojav ali sum o bolezni modrikastega jezika je treba nemudoma prijaviti VURS.	62. Imetnik živali vsak sum kužne bolezni pri živalih prijavi veterinarski organizaciji.	100

PODROČJE C: Ugodno počutje živali

XVI. Standard za ugodno počutje telet

PREDPIS EU	ZAHTEV Zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti	NACIONALNI PREDPIS Nacionalni predpisi Republike Slovenije, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU	IZVAJANJE ZAHTEV Izvajanje zahtev iz nacionalnih predpisov na ravni kmetijskega gospodarstva	ZAHTEV Zahteve iz nacionalnih predpisov, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	STOPNJA KRŠITVE Kršitve zahtev iz nacionalnih predpisov, izražene z oceno
DIREKTIVA SVETA z dne 19. novembra 1991 o določitvi minimalnih pogojev za zaščito telet (91/629/EGS)	Člen 3 1. Države članice zagotovijo, da od 1. januarja 1994 in za prehodno obdobje štirih let vsa novo zgrajena ali prenovljena gospodarstva in/ali taka, ki se začnejo prvič uporabljati po tem datumu, izpolnjujejo vsaj naslednje zahteve: — kjer so teleta nastanjena v skupinah, morajo imeti dovolj prostora, da se lahko neovirano obračajo in legajo, in sicer najmanj 1,5 m ² za vsako tele z živo maso 150 kg, — kjer so teleta nastanjena v	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07): 15. člen, prehodna obdobja 44. člen Tele je govedo do 6 meseca starosti (druga točka 2. člena).	V rejah morajo biti, glede namestitve telet, izpolnjeni naslednji pogoji: a) teleta, starejša od 8 tednov, ne smejo biti nameščena individualno, ampak samo v skupinah; b) teleta se lahko namesti v individualne bokse v primerih, kadar veterinar presodi, da je izolacija potrebna zaradi zdravstvenih ali etoloških zahtev;	63. Teleta, starejša od 8 tednov morajo biti nameščena v skupinah; (ne velja za gospodarstva, ki imajo na dan pregleda manj kot 6 telet in sesna teleta, ki so ob materi). Teleta, mlajša od 8. tednov so lahko nameščena v skupinah.	50

	posamičnih boksih ali privezana v stojiščih, morajo imeti boksi ali stojišča perforirane stene in njihova širina ne sme biti manj kakor 90 cm plus ali minus 10 %, ali 0,80- krat višina pri vihru. 2. Določbe iz odstavka 1 se ne uporabljajo za gospodarstva z manj kot šestimi teleti. 3. Od 1. januarja 1998 veljajo za vsa na novo zgrajena ali obnovljena gospodarstva in za vsa tista, ki se bodo po tem datumu uporabljala prvič, naslednje določbe: (a) teleta, starejša od osem tednov, ne smejo biti nastanjena v individualnih boksih, razen če veterinar potrdi, da je žival zaradi njenega zdravja ali vedenja potrebno izolirati, da bi se jo lahko zdravilo. Širina vsakega individualnega boksa, v katerem je nastanjeno tele, je enaka najmanj višini teleta pri vihru, merjeni v stoječem položaju, višina pa najmanj telesni dolžini teleta, merjeni od konice nosu do repnega roba tuber ischii (sednična grča), pomnoženo z 1,1. Individualni boksi za teleta (razen tistih, ki se uporabljajo za izolacijo bolnih živali) ne smejo imeti polnih sten, temveč perforirane, ki teletom omogočajo, da lahko drug drugega vidijo in se med seboj dotikajo;		c) individualni boksi za teleta, razen boksov za bolna teleta, morajo imeti take pregradne stene, da se lahko teleta med seboj vidijo in dotikajo; d) širina individualnega boksa mora biti vsaj enaka višini vihra teleta; e) dolžina individualnega boksa mora biti vsaj enaka dolžini teleta od konice nosu do sednične grče, pomnoženi s faktorjem 1,1;	64. Če so teleta do 8 tednov starosti nameščena individualno, imajo individualni boksi za zdrava teleta take pregrade, da se teleta med seboj vidijo, zaznavajo in dotikajo in ustrezajo predpisani širini in dolžini. (ne velja za gospodarstva, ki imajo na dan pregleda manj kot 6 telet in sesna teleta, ki so ob materi)	20
--	--	--	--	---	----

	(b) Za teleta, nastanjena v skupinah, meri neovirani prostor, ki je na voljo vsakemu teletu, najmanj 1,5 m2 za tele z živo maso pod 150 kilogrami, najmanj 1,7 m2 za tele z živo maso 150 kilogramov ali več in manj kakor 220 kilogramov ter najmanj 1,8 m2 za tele z živo maso 220 ali več kilogramov. Vendar pa se določbe iz tega odstavka ne uporabljajo za: — gospodarstva z manj kot šestimi teleti, — sesna teleta, nastanjena skupaj z materjo. Od 31. decembra 2006 se uporabljajo zgoraj navedene določbe za vsa gospodarstva. 4. Trajanje uporabe objektov, zgrajenih — pred 1. januarjem 1994, ki ne izpolnjujejo zahtev iz odstavka 1, določi pristojni organ na podlagi rezultatov pregledov iz člena 7(1), in pod nobenim pogojem ne traja dlje kot do 31. decembra 2003.		f) vsa teleta v skupini morajo imeti dovolj prostora, da se brez težav obračajo, vstajajo in legajo; g) minimalna talna površina, ki jo mora imeti vsako tele v skupini, je: <table><tr><th>Živa teža teleta v kg</th><th>Minimalna talna površina na žival v m²</th></tr><tr><td>manj kot 150</td><td>1,5</td></tr><tr><td>150-220</td><td>1,7</td></tr><tr><td>220 in več</td><td>1,8</td></tr></table> (2) Določbe prejšnjega odstavka ne veljajo za: a) gospodarstva s 5 ali manj teleti; b) sesna teleta, ki so ob materi. Te zahteve se začnejo za novo zgrajene ali prenovljene in za rejo telet prvič uporabljene objekte uporabljati 1. januarja 2004, za vse ostale že obstoječe objekte za rejo telet pa se začnejo uporabljati 1. januarja 2007.	Živa teža teleta v kg	Minimalna talna površina na žival v m ²	manj kot 150	1,5	150-220	1,7	220 in več	1,8	65. Vsa teleta v skupini imajo dovolj prostora, da se brez težav obračajo, vstajajo in legajo in imajo na voljo najmanj predpisano površino glede na težo.	20
Živa teža teleta v kg	Minimalna talna površina na žival v m ²												
manj kot 150	1,5												
150-220	1,7												
220 in več	1,8												
	Člen 4 1. Države članice zagotovijo, da pogoji za rejo telet izpolnjujejo splošne določbe iz Priloge.	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07) prvi odstavek 9. člena, peti odstavek 9. člena, tretji odstavek 9. člena, 11. člen, 16. člen, 17. člen, 6. člen, Točka (f)	Materiali za gradnjo objektov, boksov in opreme, s katerimi pridejo živali v stik, ne smejo biti škodljivi za živali. Biti morajo dovolj odporni in primerni za enostavno čiščenje in razkuževanje.										

	PRILOGA 1. Materiali, ki se uporabljajo za gradnjo prostorov za teleta ter zlasti boksov in opreme, s katero lahko teleta pridejo v stik, ne smejo biti škodljivi za teleta in mogoče jih mora biti povsem očistiti in razkužiti.	prvega odstavka 15. člena, 18. člen, 19. člen, 20. člen, prvi do četrty odstavka 21. člena, peti odstavek 21. člena, šesti in sedmi odstavek 21. člena, osmi odstavek 21. člena, deveti odstavek 21. člena, prvi odstavek 9. člena,			
	2. Do določitve pravil Skupnosti o tej zadevi morajo biti električna vezja in oprema nameščeni v skladu z veljavnimi nacionalnimi pravili, da se preprečijo elektrošoki.	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07): peti odstavek 9. člena	Električna napeljava mora biti nameščena in električno orodje montirano v skladu s predpisi.	66. Električna napeljava je urejena tako, da preboj elektrike na žival ni mogoč (preprečeni elektrošoki).	5
	5. Teleta ne smejo biti nenehno v temi. Za zadovoljevanje njihovih vedenjskih in fizioloških potreb je treba poskrbeti, ob upoštevanju različnih podnebnih sprememb v državah članicah, za primerno naravno ali umetno osvetlitev; slednja mora delovati najmanj toliko, kolikor traja obdobje naravne svetlobe, ki je navadno na voljo med 9. in 17. uro. Poleg tega mora biti na voljo dovolj močna primerna osvetlitev (pritrjena ali prenosna), ki omogoča preverjanje telet kadarkoli.	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07): 16. člen	Teleta v objektih ne smejo biti v stalni temi. Zagotovljena mora biti zadovoljiva naravna ali umetna osvetlitev v jakosti najmanj 80 lx. V primeru umetne osvetlitve mora ta ustrezati najmanj naravni osvetlitvi od 9. do 17. ure.	67. V primeru naravne osvetlitve predstavljajo 1/20 talne površine odprtine v steni (okna in vrata). V primeru umetne osvetlitve je zagotovljenih 11W/m². Osvetlitev v slednjem primeru ustreza naravni osvetlitvi od 9. do 17. ure.	20
	6. Lastnik ali oseba, ki je odgovorna za živali, vsa teleta v hlevski reji pregleda najmanj dvakrat na dan, teleta v pašni reji pa najmanj enkrat na	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic	Vsa teleta v objektu morajo biti vsaj dvakrat dnevno pod kontrolo skrbnika. Vsa teleta, ki so nameščena izven objekta, morajo biti vsaj enkrat	68. Vsa teleta v objektu so vsaj dvakrat dnevno pod kontrolo skrbnika. Vsa teleta, ki so nameščena izven objekta,	20

	dan. Teleta, ki kažejo znake bolezni ali poškodbe, se takoj ustrezno zdravijo, pri čemer se za vsako tele, ki se na oskrbo skrbnika ne odziva, čim prej pokliče veterinarja. Kadar je to potrebno, se bolna ali poškodovana teleta izolirajo v primernih prostorih s suhim in udobnim nastiljem.	(41/03, 117/04, 122/07): 17. člen, 6. člen	dnevno pod kontrolo skrbnika. Bolne, poškodovane in onemogle živali morajo biti takoj ustrezno oskrbljene, tako da se prepreči njihovo nepotrebno trpljenje. Zagotovljena mora biti ustrezna ločena namestitev bolnih, poškodovanih ali onemoglih živali. Skrbnik živali mora pravočasno zahtevati veterinarsko pomoč in oskrbo bolnih ali poškodovanih živali, veterinarsko pomoč pri porodih, kadar je potrebna, ter ustrezno nego bolnih, poškodovanih in onemoglih živali.	so vsaj enkrat dnevno pod kontrolo skrbnika. Zagotovljena mora biti ločena namestitev bolnih, poškodovanih ali onemoglih živali v boksih z nastiljem.	
	8. Telet se ne sme privezovati, razen telet v skupni hlevski reji, ki so lahko med pitjem mleka ali mlečnih nadomestkov privezana za največ eno uro. Priprave za privez na teletih ne smejo povzročati poškodb in se morajo redno pregledovati in po potrebi naravnati, tako da se udobno prilegajo telesu. Vsaka priprava za privez mora biti narejena tako, da se tele ne more zadušiti ali poškodovati in da teletu omogoča gibanje v skladu s točko 7.	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07): 18. člen	Telet se praviloma ne sme privezovati. Privezovanje je dopustno v času napajanja z mlekom ali mlečnim nadomestkom, vendar ne več kot eno uro. Privezi teletom ne smejo povzročati poškodb in pretiranega zategovanja, dopuščati morajo nemoteno vstajanje, leganje, stanje, ležanje in nego telesa. Priveze je treba redno pregledovati.	69. Telet se ne privezuje. (V času napajanja je dovoljeno teleta privezati ali fiksirati s samolovilnimi krmilnimi pregradami, vendar ne več kot 1 uro.)	V letih od 2007 do 2009 0 od leta 2010 20
	9. Namestitveni objekti, boksi, oprema in pripomočki za teleta morajo biti ustrezno čiščeni in razkuženi, da se prepreči okužba prek njih in kopičenje organizmov, ki prenašajo bolezni. Iztrebke, urin ter nepojedeno ali raztreseno krmo je treba čim pogosteje odstranjevati, da se čim bolj zmanjša smrad in prepreči zbiranje muh ali glodalcev.	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07): 19. člen	Bokse, opremo in posodo, ki se uporabljajo za teleta, je treba redno čistiti in razkuževati. Blato, urin ter polito ali raztreseno krmo je treba redno odstranjevati	70. Bokse, opremo in posodo, ki se uporablja za teleta, se redno čisti. Blato, urin ter polito ali raztreseno krmo se redno odstranjuje. Navedeno se izvaja skladno z načinom reje.	10
	10. Tla morajo biti gladka, toda ne spolzka, da se teleta ne poškodujejo, in zasnovana tako, da ne morejo povzročiti poškodb ali bolečin	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic	Tla morajo biti takšna, da teletom ne povzročajo poškodb, bolezni in neugodja. Vsa teleta morajo imeti ves čas neomejen dostop do ležišča, ki mora	71. Vsem teletom, mlajšim od 2 tednov, je zagotovljen nastil.	50

	teletom, ki na njih stojijo ali ležijo. Ustrezati morajo velikosti in masi telet ter imeti trdno, ravno in stabilno površino. Ležišče mora biti udobno, čisto in imeti primerne odtoke ter ne sme škodljivo vplivati na teleta. Vsem teletom, mlajšim od dveh tednov, je treba zagotoviti primerno steljo.	(41/03, 117/04, 122/07): 20. člen	biti udobno, čisto, suho in ne sme škodljivo vplivati na teleta. Vsem teletom, mlajšim od 2 tednov, je treba zagotoviti primeren čist, suh in zdravju telet neškodljiv nastil.		
	11. Z namenom spodbujanja zdravja in dobrega počutja se vsem teletom zagotovi ustrezna prehrana, prilagojena njihovi starosti, telesni masi ter vedenjskim in fiziološkim potrebam. V ta namen krma za teleta vsebuje zadostne količine železa, ki zagotavlja, da znaša povprečna vrednost krvnega hemoglobina najmanj 4,5 mmol/l, vsakemu teletu, starejšemu od dveh tednov, pa se zagotovi najmanjši dnevni obrok vlakninaste krme, ki se za teleta, stara od osem do dvajset tednov, poveča za 50 g do 250 g na dan. Teletom se ne sme natikati nagobčnikov.	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07): prvi do četrty Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07): odstavek 21. člena	Teletom se mora zagotoviti ustrezna prehrana, primerna njihovi starosti, telesni teži ter etološkim in fiziološkim potrebam. Krma za teleta mora vsebovati dovolj železa, ki zagotavlja povprečno stopnjo krvnega hemoglobina najmanj 4,5 mmol/l. Teleta, starejša od dveh tednov, morajo imeti ponujeno mrvo primerne kakovosti tako, da jo lahko zauživajo, kadar želijo; količina mrve se zvišuje od 50g do 250g na dan za teleta od 8. do 20. tedna starosti. (4) Teletom je prepovedano natikati nagobčnike.	72. Teleta od vsaj 8. tedna dalje imajo na razpolago zadostne količine strukturne krme.	10
	12. Vsa teleta se morajo krmiti najmanj dvakrat na dan. Če so teleta nastanjena v skupinah in se ne krmijo po želji ali prek avtomatskega sistema za krmljenje, mora imeti vsako tele dostop do krme sočasno kot druga v skupini.	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07): peti odstavek 21. člena	Vsa teleta morajo biti krmljena najmanj dvakrat dnevno. V skupinski reji in pri restriktivnem krmljenju brez elektronskih krmilnih postaj morajo imeti vsa teleta istočasno nemoten dostop do krme.	73. Vsa teleta so krmljena najmanj dvakrat dnevno. V skupinski reji in pri restriktivnem krmljenju brez elektronskih krmilnih postaj imajo vsa teleta istočasno nemoten dostop do krme.	10
	13. Vsa teleta, starejša od dveh tednov, morajo imeti dostop do zadostne količine sveže vode ali pa potrebe po napajanju zadostiti s pitjem drugih tekočin. Vendar pa se teletom, ki so izpostavljena visokim temperaturam ali ki so bolna, zagotovi stalen dostop do sveže pitne vode.	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07): šesti in sedmi odstavek 21. člena	Vsa teleta morajo imeti dostop do sveže in čiste pitne vode v zadostnih količinah ali pa morajo biti njihove potrebe po tekočini zadovoljene s pomočjo drugih, za napajanje primernih tekočin.	74. Vsa teleta imajo dostop do sveže in čiste pitne vode v zadostnih količinah ali pa zadovoljijo potrebe po tekočini s pomočjo drugih, za napajanje primernih tekočin.	10
	14. Oprema za krmljenje in napajanje mora biti načrtovana,	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih	Oprema za napajanje in krmljenje mora biti oblikovana, grajena,		

	konstruirana, nameščena in vzdrževana tako, da se čim bolj zmanjša kontaminacija krme in vode za teleta.	živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07): osmi odstavek 21. člena	nameščena in zaščiten tako, da je kontaminacija vode in krme minimalna.		
	15. Vsako tele prejme kolostrum čim prej po rojstvu in v vsakem primeru v prvih šestih urah življenja.	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07): deveti odstavek 21. člena	Vsako tele mora prejeti goveji kolostrum čimprej po rojstvu, vsekakor pa v prvih šestih urah življenja.		

XVII. Standard za ugodno počutje prašičev

Priloga št. 1: Standard za ugodno počutje prašičev							
PREDPIS EU	ZAHTEVE Zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti	NACIONALNI PREDPIS Nacionalni predpisi Republike Slovenije, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU	IZVAJANJE ZAHTEV Izvajanje zahtev iz nacionalnih predpisov na ravni kmetijskega gospodarstva	ZAHTEVE Zahteve iz nacionalnih predpisov, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	STOPNJA KRŠITVE Kršitve zahtev iz nacionalnih predpisov, izražene z oceno		
DIREKTIVA SVETA z dne 19. novembra 1991 o določitvi minimalnih pogojev za zaščito prašičev (91/630/EGS)	<i>Člen 3</i> Države članice zagotovijo da: 1. vsa gospodarstva izpolnjujejo naslednje zahteve: (a) vsakemu tekaču ali pitancu, ki živi v skupini, razen mladice po osemenitvi in svinjam, mora biti na voljo neovirana talna površina, ki meri najmanj: živa masa, kg m² do 10 0,15 nad 10 do 20 0,20 nad 20 do 30 0,30 nad 30 do 50 0,40 nad 50 do 85 0,55 nad 85 do 110 0,65 nad 110 1,00 (b) skupna neovirana talna površina, ki je na voljo vsaki mladici po osemenitvi in vsaki svinji, kadar so mladice in/ali svinje v istih skupinah, mora meriti najmanj 1,64 m² oziroma 2,25 m². Če so živali nastanjene v skupinah z manj kot 6 živalmi, mora biti neovirana talna površina večja za 10 %. Če so živali nastanjene v skupinah s 40 ali več živalmi, je lahko neovirana površina manjša za 10 %.	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07): 22. člen, prvi in drugi odstavek 33. člena, sedmi do deveti odstavek 33. člena	Minimalna talna površina, ki jo mora imeti vsak tekač ali pitanec v skupini, razen mladice po osemenitvi in svinje, je: Teža (kg) m² do 10..... 0,15 10-20..... 0,20 20-30..... 0,30 30-50..... 0,40 50-85..... 0,55 85-110.....0,65 več kot 110...1,00 Minimalna talna površina za živali v skupini mora biti na mladico po osemenitvi 1,64 m², na svinjo pa 2,25 m². Če je v skupini 5 ali manj živali, mora biti talna površina na žival večja za 10%. Če je v skupini 40 ali več živali, je lahko talna površina na žival manjša za 10%. Za breje živali mora biti minimalna površina polnih tal 0,95 m² na mladico in 1,30 m² na svinjo. Največ 15 % te površine lahko predstavljajo drenažne odprtine.	75. Zagotovljena je minimalna predpisana površina. <i>(velja za novozgrajene in obnovljene hleve; za obstoječe hleve ta standard začne veljati leta 2013)</i>	10 če je odstopanje ≤ 10% 20 10% < odstopanje ≤ 30 % 50 30 % < odstopanje ≤ 50 % 100 odstopanje >50 %		
	2. površine izpolnjujejo naslednje zahteve: (a) za mladice po osemenitvi in breje svinje: na celotnem delu talne površine iz 1(b), ki meri najmanj 0,95 m² za mladico in najmanj		Če se uporabljajo betonske rešetke za prašiče v skupini, mora biti: a) maksimalna širina rež med rešetkami: <table><tr><th>Kategorija</th><th>Maksimalna</th></tr></table>	Kategorija	Maksimalna	76. Maksimalna širina rež in minimalna širina rešetk ustrezata predpisanim dimenzijam. <i>(velja za novozgrajene in obnovljene hleve; za</i>	10
Kategorija	Maksimalna						

	1,3 m2 za svinjo, morajo biti polna tla, pri katerih je lahko največ 15 % namenjenih drenažnim odprtinam; (b) kadar se betonske rešetke uporabljajo za prašiče v skupinah, (i) največja širina rež med rešetkami ne sme presegati: — 11 mm za pujske, — 14 mm za odstavljenice, — 18 mm za pitance, — 20 mm za mladice po parjenju in svinje; (ii) mora širina rešetke znašati najmanj: — 50 mm za pujske in odstavljenice ter — 80 mm za pitance, mladice po osemenitvi in svinje;		<table><tr><th>prašičev</th><th>širina rež (mm)</th></tr><tr><td>Pujski</td><td>11</td></tr><tr><td>Tekači</td><td>14</td></tr><tr><td>Pitanci</td><td>18</td></tr><tr><td>Mladice in svinje</td><td>20</td></tr></table> b) minimalna širina rešetk: <table><tr><th>Kategorija prašičev</th><th>Maksimalna širina rešetk (mm)</th></tr><tr><td>Pujski in tekači</td><td>50</td></tr><tr><td>Pitanci, mladice in svinje</td><td>80</td></tr></table>	prašičev	širina rež (mm)	Pujski	11	Tekači	14	Pitanci	18	Mladice in svinje	20	Kategorija prašičev	Maksimalna širina rešetk (mm)	Pujski in tekači	50	Pitanci, mladice in svinje	80	<i>obstoječe hleve ta standard začne veljati leta 2013)</i>	
prašičev	širina rež (mm)																				
Pujski	11																				
Tekači	14																				
Pitanci	18																				
Mladice in svinje	20																				
Kategorija prašičev	Maksimalna širina rešetk (mm)																				
Pujski in tekači	50																				
Pitanci, mladice in svinje	80																				
	3. gradnja ali predelava objektov, v katerih so svinje in mladice privezane, je prepovedana. Od 1. januarja 2006 dalje je privezovanje svinj in mladice prepovedano;		Gradnja in ureditev objektov, v katerih so svinje in mladice privezane, sta prepovedani. Prepovedano je privezovanje svinj in mladice.	77. Svinje in mladice niso privezane.	50																
	4) (a) svinje in mladice se v obdobju od 4 tednov po parjenju do 1 tedna pred predvideno prasitvijo redijo v skupinah. Stranice boksa, v katerem je nastanjena skupina, morajo biti daljše od 2,8 m. Če je v skupini manj kot 6 živali, morajo biti stranice boksa, v kateri je nastanjena skupina, daljše od 2,4 m; (b) z odstopanjem od določb iz (a) so lahko svinje in mladice, ki se redijo na gospodarstvih z manj kot 10 svinjami, v obdobju iz (a)		Svinje in mladice morajo biti v času od 4 tednov po osemenitvi do 1 tedna pred pričakovano prasitvijo nameščene v skupine. Stranice boksa, v katerem je skupina 6 ali več živali, morajo biti daljše od 2,8 m. Stranice boksa, v katerem je nameščenih 5 ali manj živali, morajo biti daljše od 2,4 m. Ne glede na določbe prejšnjega odstavka so na gospodarstvih z manj kot 10 svinjami in mladkami živali v času od 4 tednov po osemenitvi do 1 tedna pred pričakovano prasitvijo lahko tudi v individualnih boksih, v katerih imajo dovolj prostora za obračanje. Treba je skrbeti, da med živalmi v	78. Svinje in mladice so v času od 4 tednov po osemenitvi do 1 tedna pred pričakovano prasitvijo nameščene v skupine. Velikost boksov ustreza predpisanim zahtevam. Na gospodarstvih z manj kot 10 svinjami in mladkami so lahko živali tudi v individualnih boksih, v katerih imajo dovolj prostora za obračanje.	10																

	nastanjene individualno, pod pogojem, da se v boksih lahko neovirano obračajo;		skupini ne prihaja do medsebojnega agresivnega vedenja.	<u>(velja za novozgrajene in obnovljene hleve: za obstoječe hleve ta standard začne veljati leta 2013).</u>	
	5. brez poseganja v zahteve iz Priloge se svinjam in mladice omogoči trajen dostop do materiala, s katerim se lahko ukvarjajo in ki izpolnjuje vsaj ustrezne zahteve iz Priloge;		Vsi prašiči morajo imeti na voljo slamo ali drug material oziroma predmete za zadostitev njihovih etoloških potreb in s tem preprečevanje grizenja repov in drugih motenj v obnašanju.	79. Vsi prašiči imajo na voljo primeren material oziroma predmete za zadostitev njihovih etoloških potreb, skladno z načinom reje .	50
	6. krmljenje svinj in mladice v skupinah mora potekati na način, ki vsaki živali zagotovi zadostno količino krme, tudi če se zanje hkrati potegujejo druge živali;		Prašiče je treba krmiti najmanj enkrat dnevno. V skupinski reji in restriktivnem krmljenju brez elektronskih krmilnih postaj morajo imeti vse živali istočasen dostop do krme.	80. Prašiče se krmi najmanj enkrat dnevno. V skupinski reji, kjer je krmljenje količinsko omejeno, imajo vse živali istočasen dostop do krme.	50
	7. za potešitev lakote in potrebe po žvečenju morajo vse breje svinje in mladice dobiti zadostno količino voluminozne ali visoko vlakninaste krme in visoko energetske krme;		Živalim je treba pokladati zadostno količino krme. Vse breje živali morajo imeti dovolj krme z visokim deležem surove vlaknine kot tudi dovolj močnih krmil, da bi se nasitile in zadovoljile potrebo po žvečenju.		
	8. prašiči, ki morajo živeti v skupinah, močno agresivni prašiči, prašiči, ki so jih napadli drugi prašiči ter bolni ali poškodovani prašiči so lahko začasno nastanjeni v individualnih boksih. V tem primeru individualni boks živali omogoča neovirano obračanje, če to ni v nasprotju s posebnimi veterinarskimi nasveti;		Prašiče, ki so pretirano agresivni do drugih ali so pretirano izpostavljeni agresiji drugih, je treba odstraniti iz skupine ter jih začasno namestiti v individualne bokse. V tem primeru morajo biti boksi tako veliki, da se lahko prašič nemoteno obrača, vstaja in lega.		
	<u>Člen 4</u> 1. Države članice zagotovijo, da pogoji za rejo prašičev ustrezajo splošnim določbam, določenim v Prilogi.	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic	Prašiči v objektih ne smejo biti stalno v temi. Zagotovljena mora biti minimalna osvetlitev 40 lx najmanj 8 ur dnevno. Na voljo mora biti stalen dovolj močen vir svetlobe, tako da je ob vsakem času	81. Zagotovljena je minimalna osvetlitev 40 lux (5.7 W/m ²) najmanj 8 ur dnevno.	10

	Vendar pa do 30. junija 1995 pristojni organi držav članic lahko odobrijo odstopanje od odstavkov 3, 5, 8 in 11 poglavja I. PRILOGA POGLAVJE I SPLOŠNI POGOJI Poleg ustreznih določb Priloge k Direktivi 98/58/ES se uporabljajo naslednje zahteve: 2. Prašiči morajo biti najmanj osem ur na dan nastanjeni pri svetlobi z močjo najmanj 40 luksov.	(41/03, 117/04, 122/07): 23. člen, 26. člen, 29. člen, 30. člen, 30a člen, 31. člen, 32. člen, 33. člen, 34. člen, 35. člen, 23. člen	možen pregled prašičev.		
	3. Prostori za prašiče morajo biti zgrajeni tako, da živalim omogočajo: — dostop do ležišča, ki je primerno glede velikosti in temperature ter čisto in opremljeno z ustreznim sistemom odvajanja, tako da lahko vse živali ležijo istočasno, — da lahko ležijo in normalno vstajajo, — da lahko vidijo druge prašiče, pri čemer so lahko v tednu pred načrtovano prasiatvijo in med prasiatvijo svinje in mladiče ločene od sovrstnikov.	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07): drugi do peti odstavek 29. člena	Tla morajo biti takšna, da živalim ne povzročajo poškodb, bolezni in neugodja. Ustrezati morajo velikosti in teži živali. Vsi prašiči morajo imeti dostop do ležišča, ki mora biti udobno, čisto, suho in ne sme škodljivo vplivati na njih. Biti mora dovolj prostora, da lahko vsi prašiči istočasno ležijo, normalno vstajajo in legajo.		
	8. Vsi posegi, ki se ne opravljajo za terapevtske ali diagnostične namene ali ki niso namenjeni označevanju prašičev v skladu z ustrežno zakonodajo, ki pri živalih povzroči poškodbo ali izgubo občutljivega dela telesa ali	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07): 30a člen	Na prašičih je prepovedano izvajati posege, ki se ne izvajajo v terapevtske ali diagnostične namene ali niso namenjeni označevanju prašičev v skladu s predpisi, ki urejajo identifikacijo in registracijo prašičev, in pri živalih povzroči poškodbo ali	82. Kastracija se opravlja do 7 dneva starosti. Po 7 dnevih kastracijo opravlja veterinar z uporabo anestezije ali dodatne dolgotrajne analgezije.	50

	spremembo zgradbe kosti, so prepovedani, razen: — enakomernega skrajšanja podočnikov z brušenjem ali ščipanjem pri pujskih, ki niso stari več kot sedem dni, pri čemer se mora oblikovati nepoškodovana gladka površina; pri merjascih se lahko čakani skrajšajo, kjer je to potrebno zaradi preprečevanja poškodb pri drugih živali ali zaradi varnosti, — krajšanje dela repa, — kastracije samcev na način, ki ne vključuje pretrganja tkiva, — nameščanja nosnih obročev samo pri živalih, ki se redijo na prostem, in v skladu z nacionalno zakonodajo. Krajšanje repa in krajšanje podočnikov se ne smeta opravljati rutinsko, temveč samo takrat, kadar se lahko dokaže, da so na seskih svinj ali na uhljih ali repih drugih prašičev nastale poškodbe. Pred izvajanjem takšnih posegov se sprejmejo drugi ukrepi za preprečevanje grizenja repov in drugih vedenjskih motenj, pri čemer se upoštevata okolje in gostota živali. Zaradi tega se morajo neprimerne bivalne razmere nastanitve ali sistemi reje spremeniti. Vse zgoraj navedene posege lahko opravi samo veterinar ali skladno s členom 5 te direktive usposobljena oseba z izkušnjami pri opravljanju takšnih posegov z ustreznimi sredstvi in pod ustreznimi higienskimi pogoji. Kastracijo ali krajšanje repov pri pujskih, starih več kot sedem dni, lahko opravi samo veterinar z uporabo anestezije ali dodatne dolgotrajne analgezije.		izgubo občutljivega dela telesa ali spremembo zgradbe kosti. Dovoljeno je enakomerno krajšanje podočnikov pri pujskih, ki niso starejši kot sedem dni in pri merjascih, če je to potrebno zaradi preprečevanja poškodb drugih živali in osebja. Dovoljeno je krajšanje dela repa in kastracija samcev na način, ki ne vključuje trganja tkiva. Dovoljeno je nameščanje nosnih obročev pri živalih, ki se redijo na prostem. Krajšanje podočnikov in krajšanje dela repa se lahko opravlja samo v primerih, ko so na seskih svinj ali na uhljih oziroma repih drugih prašičev nastale poškodbe. Pred izvajanjem takšnih posegov, mora skrbnik sprejeti druge ukrepe za zmanjševanje agresivnosti med živalmi, pri čemer naj upošteva okolje in gostoto naseljenosti. Naštete posege (krajšanje zob in dela repa, kastracija, nameščanje nosnih obročev) lahko opravi samo veterinar oziroma druga oseba v skladu z zakonom, ki ureja veterinarstvo. Pri prašičih, ki so starejši od sedmih dni, je dovoljeno opravljati le krajšanje repov in kastracijo, vendar jih lahko opravlja le veterinar z uporabo anestezije ali dodatne dolgotrajne analgezije.	83. Krajšanje repov se opravlja pri sesnih do starosti 7 dni. Pri starejših živalih, opravlja to le veterinar. Krajšanje repov se ne opravlja rutinsko. Brušenje ali ščipanje zob pri prašičih za pitanje se opravlja do 7. dneva starosti.	leta 2009 5 leta 2010 10 leta 2011 50
--	---	--	--	---	--

	POGLAVJE II POSEBNE DOLOČBE ZA RAZLIČNE KATEGORIJE PRAŠIČEV A. MERJASCI Boksi za merjasce morajo biti postavljeni in zgrajeni tako, da se v njih merjasec lahko obrača ter sliši, voha in vidi druge prašiče. Odraslemu merjascu mora biti na voljo neovirana površina, ki meri najmanj 6 m². Če se boksi uporabljajo tudi za pripust, mora površina, ki je na voljo odraslemu merjascu, meriti najmanj 10 m², boks pa ne sme imeti ovir. Od 1. januarja 2003 dalje velja ta določba za vsa na novo zgrajena ali obnovljena gospodarstva ali gospodarstva, ki se bodo po tem datumu uporabljala prvič. Od 1. januarja 2005 velja ta določba za vsa gospodarstva.	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07): 32. člen	2. Posebni pogoji za različne kategorije prašičev Boksi za merjasce morajo biti nameščeni in zgrajeni tako, da se lahko merjasci obračajo, slišijo, vohajo in vidijo ostale prašiče. Na voljo morajo imeti čist, primerno suh in udoben prostor za ležanje. Talna površina boksa za odraslega merjasca mora biti najmanj 6 m². Če je boks za merjasce namenjen tudi za pripust, mora biti talna površina boksa za odraslega merjasca najmanj 10 m².	84. Talna površina boksa za odraslega merjasca je najmanj 6 m² ali 10 m² če se boks uporablja tudi za pripust.	10 če je odstopanje ≤ 10% 50 če je odstopanje > 10%
	B. SVINJE IN MLADICE 1. Sprejmejo se ukrepi za zmanjšanje agresivnosti v skupinah. 2. Če je potrebno, se morajo breje svinje in mladice tretirati pred zunanjimi in notranjimi zajedavci. Če so nastanjene v prasiatvenih boksih, je treba breje svinje in mladice temeljito očistiti.	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07): tretji do šesti odstavek 33. člena, 26. člen	Treba je skrbeti, da med živalmi v skupini ne prihaja do medsebojnega agresivnega vedenja. Brejim svinjam in mladice se mora, če je to potrebno, odpraviti zunanje in notranje zajedavce. Breje svinje in mladice je treba pred namestitvijo v prasiatvene bokse temeljito očistiti.		
	3. V tednu pred predvideno prasiatvijo morajo svinje in mladice dobiti na razpolago zadostne količine ustreznega materiala za izdelavo gnezda, razen		Na voljo morajo imeti čist, primerno suh in udoben prostor za počitek ter primeren material za gradnjo gnezda, če to ni onemogočeno zaradi sistema perforiranih tal in gnojevke.	85. Svinje imajo v tednu pred prasiatvijo na voljo material (slamo) za gradnjo gnezda, razen če uporabe materiala ne dopušča način reje	50

	kadar to zaradi sistema za odvajanje gnojevke, ki se uporablja na obratu, ni tehnično izvedljivo.			(sistem perforiranih tal in sistem odgnojevanja).	
	4. Za svinjo ali mladico mora biti neoviran prostor, ki omogoča lažji potek naravne prasitve ali prasitve, pri kateri je potrebna pomoč. 5. Prasitveni boksi, v katerih se svinje lahko prosto gibljejo, morajo omogočati zaščito pujskov, na primer z zaščitnimi rešetkami.		Za ležiščem vsake breje svinje ali mladice mora biti na razpolago dovolj velik prostor, ki omogoča nemoteno prasitev ali pomoč pri prasitvi. Prasitveni boksi morajo imeti pregrado, ki ločuje gnezdo od preostalega dela boksa.	86. Ležišče breje svinje ali mladice je dovolj veliko, da omogoča nemoteno prasitev ali pomoč pri prasitvi. V prasitvenih boksih je pujskom zagotovljena možnost umika.	10
	C. SESNI PUJSKI 1. Del celotne površine tal, ki živalim omogoča, da lahko ležijo istočasno, mora biti poln ali prekrit z blazino, slamo ali drugim primernim materialom 2. Kadar se uporablja prasitveni boks, morajo imeti pujski dovolj prostora, da lahko sesajo brez težav.. 3. Sesni pujski, mlajši od 28 dni, ne smejo biti odstavljeni od svinje, razen kadar bi nadaljnje sesanje škodljivo vplivalo na dobro počutje ali zdravje svinje ali pujske. Vendar pa se lahko sesni pujski odstavijo do sedem dni prej, če se premestijo v posebne prostore, ki se pred nastanitvijo nove skupine izpraznijo, temeljito očistijo in razkužijo ter so ločeni od prostorov, v katerih se nahajajo svinje, z namenom zmanjševanja možnosti prenosa bolezni na pujske.	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07): 34. člen	Tla v gnezdu morajo biti polna (neperforirana). Če so tla v gnezdu perforirana, morajo biti pokrita z blazino, slamo ali drugim primernim materialom. Vsi pujski morajo imeti možnost istočasnega počivanja. Pri ukleščenih svinjah morajo imeti pujski možnost, da nemoteno sesajo. Pujske je dovoljeno odstavljati po 28. dnevu starosti. Ne glede na določbo prejšnjega odstavka je pujske dovoljeno odstaviti tudi do 7 dni prej, če so preseljeni v očiščena in razkužena vzrejališča, ločena od objektov za svinje. Izjemoma je odstavitev dovoljena tudi prej, če je to potrebno zaradi dobrega počutja ali zdravja živali.	87. Tla v gnezdu so polna (neperforirana). Če so perforirana, so pokrita z blazino, slamo ali drugim primernim materialom. Vsi pujski imajo možnost istočasnega počivanja. Pri ukleščenih svinjah imajo pujski možnost, da nemoteno sesajo. Pujski se ne odstavljajo pred 21 dnem starosti razen iz zdravstvenih razlogov in razlogov dobrega počutja.	5
	D. TEKAČI IN PITANCI 1. Če se prašiči redijo v skupinah, se morajo sprejeti ukrepi za preprečevanje medsebojnih spopadov, ki presegajo mero	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic	Tekače je treba namestiti v skupine čimprej po odstavitvi. Tekachi in pitanci morajo biti nameščeni v stabilnih skupinah s čim manj mešanja. Če je treba prašiče, ki se ne poznajo, združiti	89. Rejec zna preprečiti agresivnost med prašiči (tekači in pitanci) z vzpostavitvijo stabilnih socialnih skupin. Prašičev	50

	normalnega vedenja. 2. Prašiči morajo biti nastanjeni v skupinah, ki se, kolikor je mogoče, med seboj ne mešajo. Če se morajo prašiči, ki se ne poznajo, združiti v skupino, se mora to zgoditi v kar se da zgodnji starosti, po možnosti najkasneje v enem tednu po odstavitvi. Kadar se skupine prašičev mešajo, se jim na primeren način omogoči, da se lahko umaknejo in skrijejo pred drugimi prašiči. 3. Ob znakih hudih spopadov med prašiči se nemudoma preučijo vzroki zanje in sprejmejo ustrezni ukrepi, kot na primer zagotovitev zadostne količine slame ali drugih materialov, ki jih živali lahko raziskujejo. Ogrožene živali ali posamezne agresivne živali se ločijo od skupine. 4. Uporaba pomirjeval z namenom lažjega prilagajanja živali na življenje v skupini se dovoli samo v izjemnih primerih in po posvetovanju z veterinarjem.	(41/03, 117/04, 122/07): 35. člen, 26. člen	v skupino, je treba to storiti čim prej, najbolje v roku 7 dni po odstavitvi. V teh primerih je treba vsem prašičem na primeren način omogočiti, da se lahko umaknejo in skrijejo pred drugimi prašiči. Pri reji prašičev v skupinah je treba z ustreznimi ukrepi preprečiti medsebojne spopade, ki presegajo mero normalnega vedenja. Prašiče, ki so pretirano agresivni do drugih ali so pretirano izpostavljeni agresiji drugih, je treba odstraniti iz skupine ter jih začasno namestiti v individualne bokse. V tem primeru morajo biti boksi tako veliki, da se prašič lahko nemoteno obrača, vstaja in lega. Uporaba pomirjeval z namenom lajšanja prilagoditve tekačev in pitancev reji v skupini se uporablja samo izjemoma, če veterinar presodi, da je uporaba pomirjeval upravičena.	iz različnih socialnih skupin ne meša med seboj. Če se pojavi agresivnost, zna rejec oceniti in ločiti iz skupine poškodovane in napadane prašiče, predvsem pa tiste, ki so agresivni – napadajo.	
--	---	--	---	---	--

XVIII. Standard za ugodno počutje rejnih živali

PREDPIS EU	ZAHTEV Zahteve iz predpisov EU, ki se upoštevajo pri navzkrižni skladnosti	NACIONALNI PREDPIS Nacionalni predpisi Republike Slovenije, ki povzemajo zahteve iz predpisov EU	IZVAJANJE ZAHTEV Izvajanje zahtev iz nacionalnih predpisov na ravni kmetijskega gospodarstva	ZAHTEV Zahteve iz nacionalnih predpisov, ki jih mora izpolnjevati zavezanec in jih preverja kontrolor	STOPNJA KRŠITVE Kršitve zahtev iz nacionalnih predpisov, izražene z oceno
Direktiva Sveta 98/58/ES z dne 20. julija 1998 o zaščiti rejnih živali	Člen 4 Države članice zagotovijo, da so pogoji, pod katerimi se živali (razen rib, plazilcev ali dvoživk) ob upoštevanju njihove vrste, stopnje razvoja, prilagoditve in udomačenosti ter fizioloških in etoloških potreb vzrejajo ali redijo v skladu z obstoječo prakso in znanstvenimi dognanji, usklajeni z določbami iz te priloge. PRILOGA Osebe 1. Za živali skrbi dovolj številno osebje, ki ima za to potrebne sposobnosti, znanje in strokovno usposobljenost. Pregledi 2. Vse živali v sistemih reje, v katerem je njihovo dobro počutje odvisno od pogoste človeške oskrbe, se pregledajo najmanj enkrat na dan. Živali v drugih sistemih se pregledajo v takšnih časovnih presledkih, da se prepreči vsakršno trpljenje živali.	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07): 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13. člen 4. člen 5. 6. člen	Za živali mora skrbeti primerno število ljudi z ustreznim znanjem, spretnostjo ter odgovornim odnosom do živali. Vse rejne in hišne živali morajo biti vsaj enkrat dnevno pod rednim nadzorstvom oskrbovalcev. Skrbnik mora živali pregledati vsaj enkrat dnevno oziroma tako pogosto, da se prepreči vsakršno trpljenje živali.	90. Na kmetijskem gospodarstvu je določena odgovorna oseba za ustrezno oskrbo živali, ki so vsaj enkrat dnevno pod njenim rednim nadzorom. <i>(ne velja za teleta in prašiče)</i>	10
	3. Na voljo je ustrezna razsvetljava (nameščena ali prenosna), da se lahko kadar koli opravijo temeljiti pregledi živali.	5. 6. člen	Zagotovljeni morajo biti pogoji za vse potrebne preglede, vključno z zadostno osvetlitvijo objekta, tako da je možno opraviti pregled živali ob vsakem času.		
	4. Za vsako žival, ki kaže znake bolezni ali poškodbe, je treba	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih	Bolne, poškodovane in onemogle živali morajo biti takoj ustrezno	91. Bolne, poškodovane in onemogle živali se takoj	50

	nemudoma ustrezno poskrbeti in če se žival na takšno oskrbo ne odziva, je treba čim prej poiskati nasvet veterinarja. Kadar je to potrebno, se bolne ali poškodovane živali izolirajo v primernih prostorih s suhim in udobnim nastiljem.	živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07): 5. 6. člen	oskrbljene, tako da se prepreči njihovo nepotrebno trpljenje. Zagotovljena mora biti ustrezna ločena namestitvev bolnih, poškodovanih ali onemoglih živali v primernih prostorih s suhim in udobnim nastiljem. Skrbnik živali mora pravočasno zahtevati veterinarsko pomoč in oskrbo bolnih ali poškodovanih živali, veterinarsko pomoč pri porodih, kadar je potrebna, ter ustrezno nego bolnih, poškodovanih in onemoglih živali.	ustrezno oskrbijo in če je potrebno ločeno namestijo v prostorih ali primernih mestih s suhim in udobnim nastiljem. <i>(ne velja za teleta)</i>	
	Vodenje evidence 5. Lastnik ali rejec živali vodi evidenco o zdravljenju in o številu smrtnih primerov, odkritih pri vsakem pregledu. Če je treba enake podatke hraniti v druge namene, ti prav tako zadoščajo za namene te direktive.	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07): 7. člen	Skrbnik živali mora na gospodarstvu voditi dnevnik v skladu s predpisom, ki ureja izjemno uporabo zdravil za zdravljenje živali in evidence o zdravljenju živali, redno pa mora vpisovati tudi pogine živali.	92. Skrbnik živali vodi dnevnik veterinarskih posegov v skladu s predpisom, ki ureja izjemno uporabo zdravil za zdravljenje živali in evidence o zdravljenju živali ter redno vpisuje pogine živali.	10
	6. Takšni podatki se hranijo vsaj tri leta in so na voljo pristojnemu organu med izvajanjem inšpekcijskega pregleda ali če se jih drugače zahteva.	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07): 7. člen	Dnevnik iz prejšnjega odstavka mora skrbnik živali hraniti najmanj pet let od zadnjega vpisa ter ga je dolžan na zahtevo predložiti pristojnemu inšpektorju na vpogled.	93. Dnevnik veterinarskih posegov skrbnik živali hrani najmanj 3 leta od zadnjega vpisa za potrebe te uredbe.	5
	Svoboda gibanja 7. Ob upoštevanju vrste živali in v skladu s pridobljenimi izkušnjami in znanstvenimi dognanji se svobodnega gibanja živali ne sme omejevati na način, pri katerem bi se povzročilo nepotrebno trpljenje ali poškodbe živali. Če je žival stalno ali redno privezana ali zaprta, ji je treba glede na pridobljene izkušnje in	8. člen	8. člen pravilnika (1) Živalim mora biti zagotovljena svoboda gibanja, primerna njihovi vrsti, pasmi, starosti, stopnji razvoja, prilagoditvi in udomačitvi, ki preprečuje nepotrebno trpljenje ali poškodbe živali.	94. Živalim je zagotovljena primerna svoboda gibanja, če so razmere v boksu vsaj takšne, da nemoteno legajo, vstajajo, se obračajo in nemoteno opravljajo fiziološke potrebe v skladu z načinom reje. Če so privezane, privezi omogočajo nemoteno leganje in vstajanje in niso pretesni.	50

	znanstvena dognanja dati dovolj prostora v skladu z njenimi fiziološkimi in etološkimi potrebami.		(2) Če je žival stalno ali redno privezana ali zaprta, ji je treba dati dovolj prostora v skladu z njenimi fiziološkimi in etološkimi potrebami.		
	Objekti in prostori za nastanitev 8. Materiali, ki se uporabljajo za gradnjo objektov in prostorov za nastanitev ter zlasti hlevov in opreme, s katerimi lahko pridejo živali v stik, ne smejo biti škodljivi za živali in morajo biti takšni, da se jih da temeljito očistiti in razkužiti.	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07): 9. člen	Materiali za gradnjo objektov, boksov in opreme, s katerimi pridejo živali v stik, ne smejo biti škodljivi za živali. Biti morajo dovolj odporni in primerni za enostavno čiščenje in razkuževanje.		
	9. Nastanitev in pribor za zavarovanje živali se zgradi in vzdržujeta tako, da ni ostrih robov ali izbočenih delov, ki bi lahko poškodovali živali.	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07): 9. člen	Objekti in oprema morajo biti urejeni tako, da ne poškodujejo živali.		
	10. Kroženje zraka, koncentracijo prahu v zraku, temperaturo, relativno vlažnost zraka in koncentracije plina je treba ohranjati v mejah, ki ne škodijo živalim. 11. Živali v stavbah ne smejo biti nastanjene niti v stalni temi niti nenehno pod umetno razsvetljavo brez ustrezne prekinitve. Če naravna svetloba, ki je na voljo, ne zadošča fiziološkim in etološkim potrebam živali, se zagotovi ustrezna umetna razsvetljava.	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07): 9. člen	Toplota, vlažnost, kroženje zraka, zračenje, koncentracija plinov, higiena in intenzivnost hrupa v prostorih, kjer so živali, morajo ustrezati njihovi vrsti in stopnji razvoja, prilagoditvi in udomačitvi, fiziološkim in etološkim potrebam ter predpisanim higienskimi pogojem. Živali v objektih ne smejo biti stalno v temi. Kjer ni dovolj naravne svetlobe, mora biti zagotovljena primerna umetna svetloba. V primeru uporabe umetne svetlobe je treba določiti čas za počitek, ko morajo biti živali v temi.	95. Zahtevi po svetlobi in zračenju ustreza pogoj, da 1/20 talne površine predstavljajo odprtine v steni (okna in vrata) ali vir umetne osvetlitve (v jakosti 11 W/m ²) ali umetnega zračenja primerne kategoriji in vrsti živali. Živali v objektih ne smejo biti stalno v temi. V primeru uporabe umetne svetlobe je treba določiti čas za počitek, ko morajo biti živali v temi. Ta zahteva ne velja za teleta in prašiče.	10
	Živali nastanjene izven objektov 12. Živali, ki niso nastanjene v zgradbah, se, kadar je potrebno in mogoče, zavarujejo pred neugodnimi vremenskimi vplivi, plenilci in tveganji za njihovo	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07): 10. člen	Živali, nastanjene izven objektov, morajo biti, kadar je to potrebno in možno, zavarovane pred neugodnimi vremenskimi razmerami, plenilci in drugimi nevarnostmi.	96. Živali, nastanjene izven objektov, so, kadar je to potrebno in mogoče, zavarovane pred neugodnimi vremenskimi razmerami, plenilci in drugimi nevarnostmi.	10

	zdravje.				
	Avtomatska ali mehanska oprema 13. Vso avtomatsko ali mehansko opremo, nujno za zdravje in dobro počutje živali, je treba pregledati najmanj enkrat na dan. Če se ugotovijo okvare, jih je treba nemudoma odpraviti ali, če to ni mogoče, sprejeti ustrezne ukrepe za varovanje zdravja in dobrega počutja živali. Če sta zdravje in dobro počutje živali odvisna od umetnega sistema prezračevanja, je treba zagotoviti ustrezen rezervni sistem za zagotavljanje zadostnega kroženja zraka, da se ohrani zdravje in dobro počutje živali, tudi če se sistem pokvari, in alarmni sistem za opozarjanje na okvaro. Alarmni sistem je treba redno preizkušati.	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07): 11. člen	Skrbnik živali mora poskrbeti, da je tehnična oprema v objektih enkrat dnevno pregledana. Morebitne okvare morajo biti odpravljene v najkrajšem času. Do popravila morajo biti zagotovljeni pogoji za zagotavljanje zdravja in dobrega počutja živali. V primeru umetnega zračenja objektov mora biti zagotovljen alarmni sistem, ki opozarja skrbnika živali na okvaro v prezračevalnem sistemu. Alarmni sistem mora biti redno vzdrževan in preizkušen v skladu z navodili proizvajalca. Zagotovljen mora biti rezervni sistem zračenja, ki zadošča za ohranitev zdravja in dobrega počutja živali do odprave napake na osnovnem sistemu.	97. V kolikor se uporablja elektronsko vodeni sistem prezračevanja je zagotovljen alarmni sistem, ki opozarja na okvaro.	5
	Krma, voda in druge snovi 14. Živali morajo imeti kakovostno prehrano, ki ustreza njihovi starosti in vrsti in je v zadostnih količinah, za ohranjanje zdravja in da zadostijo svojim potrebam po hranjenju. Živali ne dobivajo hrane ali tekočine na način oziroma hrana ali tekočina ne vsebuje snovi, ki bi lahko povzročile nepotrebno trpljenje ali poškodbe.	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07): 12. člen	Skrbnik živali mora živalim zagotoviti primerno kakovost in količino ustrezne krme ter primeren način krmljenja in napajanja za ohranjanje zdravja ter zadovoljevanje etoloških potreb ob krmljenju.	98. Živali so zdravega videza in v primerni rejni kondiciji.	10
	15. Vse živali morajo imeti dostop do krme v časovnih intervalih, ki ustrezajo njihovim fiziološkim potrebam.	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07): 12. člen	Vse živali morajo imeti dostop do krme v časovnih intervalih, ki ustrezajo njihovim fiziološkim potrebam.		
	16. Vse živali morajo imeti dostop do ustreznega dovoda vode ali pa jim mora biti omogočeno, da svoje potrebe po tekočini zadovoljijo na	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za	Vse živali morajo imeti dostop do primerne vodnega vira ali pa jim mora biti omogočen dostop do napajanja na drug način.	99. Vse živali morajo imeti dostop do primerne vodnega vira ali pa jim mora biti omogočen	10

	drugačne načine 17. Oprema za krmljenje in napajanje mora biti načrtovana, zgrajena in nameščena tako, da so možnost kontaminacije vode in krme in poškodbe zaradi prerivanja za vodo in krmo med živalmi čim manjše.	rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07): 12. člen	Oprema za napajanje in krmljenje mora biti oblikovana, grajena in nameščena tako, da se preprečuje kontaminacija vode in krme ter da so poškodbe zaradi prerivanja za vodo in krmo med živalmi minimalne.	dostop do napajanja na drug način. <i>(ne velja za teleta)</i>	
	18. Živalim ni dovoljeno dajati nobenih drugih snovi, razen tistih za terapevtske ali preventivne namene ali za zootehnično zdravljenje, kot je določeno v členu 1(2)(c) Direktive 96/22/EGS [1], razen če so znanstvene študije o dobrem počutju živali ali praktične izkušnje pokazale, da učinki omenjene snovi ne škodujejo zdravju ali dobremu počutju živali.	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07): 12. člen	Krma mora izpolnjevati zahteve, predpisane z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 183/2005 z dne 12. januarja 2005 o zahtevah glede higiene krme (UL L št. 35 z dne 8.2.2005, str. 1).	100. V prehrano živali se sme vključevati le dovoljene snovi le za dovoljene preventivne, terapevtske ali zootehniške namene. Pravnomočna odločba ali sodba za prekršek ni bila izdana	50
	Pohabljenja 19. Pred sprejetjem posebnih določb o pohabljenjih v skladu s postopkom iz člena 5 in brez vpliva na Direktivo 91/630/EGS veljajo ustrezne nacionalne določbe v skladu s splošnimi pravili	Zakon o zaščiti živali (Ur.l. RS, št. 98/99, 126/03, 14/07) 20. člen	Prepovedano je in se šteje za mučenje živali popolno ali delno amputiranje telesnih delov in popolni ali delni odvzem ali uničenje organov ali tkiv vretenčarjev, ki je storjeno naklepno. Prepovedani so naslednji posegi: - amputacije ali kastracije z elastičnim obročkom; - krajšanje uhljev živalim, razen v primeru, če je poseg v korist živali;	101. Na živalih niso vidne posledice namernih pohabljanj (manjka uhelj, rep, okončina, ..). Izjema so pasne živali, ki si poškodujejo dele telesa same. Izjeme so poškodbe uhljev zaradi zatrganja ušesnih števil.	50
	Postopki reje 20. Metode ekstenzivne in intenzivne reje, ki povzročajo ali lahko povzročijo trpljenje ali lahko poškodbo katere koli zadevne	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07): 13. člen	Reja in postopki z živalmi, ki lahko povzročijo živalim nepotrebno trpljenje ali škodljivo vplivajo na počutje živali, vključno z zdravjem, so prepovedani. Izjemoma je dovoljeno izvajati določene postopke, ki predstavljajo za žival	102. Na živalih ni očitnih znakov poškodb zaradi neustreznega sistema reje.	50

	živali, niso dovoljeni. Ta določba ne izključuje uporabe nekaterih postopkov, ki bi lahko povzročili minimalno ali trenutno trpljenje ali poškodbo ali ki bi lahko zahtevali posege, ki ne bi povzročili trajne poškodbe, če to dovoljujejo nacionalne določbe.		kratkotrajno obremenitev, vendar pa ne povzročajo trajnih poškodb.		
	21. Nobena žival se ne sme rediti, razen če se na podlagi njenega genotipa ali fenotipa lahko upravičeno pričakuje, da reja ne more škodljivo vplivati na njeno zdravje ali dobro počutje.	Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito rejnih živali in postopku registracije hlevov za rejo kokoši nesnic (41/03, 117/04, 122/07): 13. člen	Živali se sme rediti le, če je na osnovi njihovega genotipa ali fenotipa možno pričakovati, da to ne škoduje njihovemu zdravju in dobremu počutju.		

Področje D: Dobri kmetijski in okoljski pogoji

Priloga 2: IXX. Standard za dobre kmetijske in okoljske pogoje pri kmetovanju

TEMA	NAČIN DELOVANJA	UKREP	SMERNICE	ZAHTEVE	STOPNJA KRŠITVE
1. <i>Erozija tal:</i> Zaščita tal s primernimi ukrepi	– minimalno upravljanje zemljišč, ki odraža specifične razmere na zemljiščih - minimalna pokritost tal - ohranjanje teras	Kmetijska zemljišča je potrebno obdelovati na način, da bo možnost erozije tal čim manjša in hkrati uporabljati agrotehnične ukrepe, ki zmanjšujejo učinek erozije.	Erozija tal je razpadanje in premeščanje talnih delcev zaradi delovanja vode ali vetra na tla. Pri načrtovanju varovanja tal pred erozijo je treba predvsem upoštevati naklon kmetijskega zemljišča, njegovo izpostavljenost vodni ali vetrni eroziji ter čas in način obdelave tal (poleg ostalih dejavnikov). Z oranjem po plastnicah prečno na naklon, ob upoštevanju pravega časa, v veliki meri preprečimo vodno erozijo (ki je v naših krajih najpogostejša). Zaradi zaščite tal pred erozijo se zagotavlja pokritost tal z rastlinami ali zastirko v vegetacijskem obdobju.	103. Obdelava kmetijskega zemljišča ne povzroča vidne erozije. Med vegetacijo na kmetijskih zemljiščih rastejo gojene rastline Ohranjanje teras, kjer je to edino mogoče zaradi zaščite pred erozijo.	10
2. <i>Organska snov v tleh:</i> Ohranjanje ravni organske snovi v tleh s primerno dejavnostjo	– standardi za kolobarjenje, kjer je primerno – upravljanje z ornimi strnišči	Obvezen je triletni kolobar na najmanj 50 % njivskih površin celotnega kmetijskega gospodarstva. Trave, detelje, travno deteljno mešanice in deteljno travne mešanice na njivskih površinah so del kolobarja in so lahko na isti površini dlje kot tri leta. Praha, podsevky in dosevky se štejejo kot kolobarni členi. Koruza na vseh njivskih površinah gospodarstva se lahko v monokulturi prideluje največ tri leta.	Delež organske snovi in humusa v tleh je rezultat delovanja podnebja in rastlinja na matično osnovo. Razgradnja organskih ostankov in biokemični procesi v tleh so najpomembnejši za rodovitnost in stabilnost talnega ekosistema. Gospodarjenje z organsko snovjo v tleh je pomembno za preprečevanje erozije in drugih negativnih vplivov na tla (slabšanje strukture, sposobnost za zadrževanje vode), še posebno na plitvih, lahkih in hidromorfni tleh. Za načrtovanje povečevanja in/ali vzdrževanja deleža organske snovi in humusa v tleh se predvsem upoštevajo kolobar, zaoravanje žetvenih ostankov, redno in uravnoteženo gnojenje z živinskimi gnojili ali vključevanje metuljnic v kolobar.	104. V triletnem obdobju od leta 2006 naprej je upoštevan ustrezen kolobar. (Kontrola se izvede na kraju samem, na podlagi pregleda vsakoletnih zbirnih vlog)	50
		Žetvene ostanke na njivah se ne sme kuriti		105. Žetveni ostanki na njivah se ne smejo kuriti.	10
3. <i>Struktura tal:</i> Ohranjanje strukture tal s primernimi ukrepi	– uporaba primerne mehanizacije (strojev)	Pri obdelavi tal je potrebno upoštevati razmočenost tal. Globina kolesnic na pretežnem delu parcele ne sme presegati 20 cm.	Zbitost tal je največkrat posledica čezmerne uporabe kmetijskih strojev v neprimernem času. Občutljivost tal za zbijanje se povečuje z večjim deležem gline v tleh in z neustrezno setveno sestavo (monokulture in ozki specializirani kolobarji). Pri preprečevanju nastajanja zbitih tal se ob tipu tal upošteva tudi raba primernih kmetijskih strojev v primernem stanju tal, kolobar, različna in s potrebami rastlin usklajena globina oranja, občasno globoko rahljanje in vzdrževanje drenaže.	106. Na pretežnem delu zemljišča ni očitnih sledi uporabe neprimerne mehanizacije.	10

4. <i>Minimalna raven vzdrževanja:</i> Zagotavljanje minimalne ravni vzdrževanja in izogibanje slabšanju habitatov	– minimalna obremenitev z živalmi in/ali ustrezni režimi – zaščita trajnih pašnikov – ohranitev krajinskih značilnosti, vključno s prepovedjo izkopavanja oljčnih dreves, kjer to primerno – izogibanje širitvi nezaželene vegetacije na kmetijska zemljišča – vzdrževanje oljčnih nasadov in vinogradov v dobrem vegetativnem stanju	Površine v zaraščanju se ne smejo povečevati. Upošteva se podatek iz zbirne vloge za leto 2005; če v letu 2005 ni vložena zbirna vloga, se upošteva leto prve vložitve zbirne vloge po letu 2005. Izjema so zaraščene površine, ki jih kmetijsko gospodarstvo pridobi in jih mora očistiti v dveh letih od pridobitve.	Dober gospodar na kmetijskih zemljiščih v rabi izvaja najnujnejše ukrepe v okviru ustrezne tehnologije zlasti s tem, da: – redno obdeluje in vzdržuje kmetijska zemljišča; – zagotavlja ohranjanje oziroma izboljševanje rodovitnosti tal z ustreznim načinom rabe; – ne povzroča degradacije zemljišč (erozija, zbitost, onesnaženje) z neustrezno tehnologijo; – zgledno in stalno vzdržuje zemljišča; – obdeluje zemljišče tako, da je ob uporabi ustrezne agrotehnike omogočena optimalna in ekonomična pridelava; – upravlja z vsemi zemljišči, ki pripadajo kmetijskemu gospodarstvu tako, da ni ogrožena vitalnost gospodarstva; v primeru svoje nezmožnosti za delo ali daljše odsotnosti poskrbi za ustrezno obdelavo zemljišč; – vzdrževanje oljčnih nasadov v dobrem vegetativnem stanju; – vzdrževanje oljčnih nasadov in skupin oljčnih dreves kjer le te predstavljajo tradicionalno gojenje oljk v mediteranskem pasu Slovenije	107. Kmetijska zemljišča so obdelana vsako leto (razen na področjih iz Standarda za ohranjanje habitatov). Minimalna obremenitev površin z domačimi živalmi, če so le te na kmetijskem gospodarstvu. V kolikor živali ni, se travinje vzdržuje s košnjo. Zagotavljanje obdelanosti travinja s pašo, košnjo ali kombinacijo paše in košnje. 108. Ohranjanje kmetijskih zemljišč, ki ohranja tradicionalno podobo kulturne krajine. V primeru večjih zemljiških operacij se zagotavlja ohranjanje elementov krajinskih posebnosti, kamor v območjih, kjer uspevajo oljke, štejem tudi skupine oljčnih dreves. 109. Oljčniki in vinogradi morajo biti oskrbovani/obdelani v skladu z uveljavljeno tehnološko prakso.	100 10 10
---	---	---	--	--	---